

Manifestació: Plaça d'Espanya, 18.00 h

14N

VAGA GENERAL

feina de tothom

índex

- 02 **Editorial**
- 03 Eleccions autonòmiques a Galícia i Euskadi **Josep Valero**
- 05 Maria Salom, municipalista? **Joan Font i Massot**
- 06 Prebes de cirereta
- 07 Què passa a Catalunya **Jaume Bosch**
- 08 Ens deixen sense futur, hi ha solucions: 14N **Katiana Vicens**
- 09 La lluita de les padrines i padrins **Biel Huguet**
- 10 Unir les forces per afrontar temps difícils **Vicenç Rodrigo**
- 11 Fent camins contra mentides **Cecil Buele**
- 13 La renda mínima d'inserció a la deriva **Grup Serveis Socials**
- 14 Pressupostos per un "austericidi" **Laia Ortiz**
- 15 Economia del bé comú **Marc Masmiquel**
- 17 L'Estalvi ètic per un món més just **Antoni S. Amengual**
- 19 2012 Any Internacional de les Cooperatives **Enric Pozo**
- 20 Entrevista a **Maria Salleras Juan**
- 23 Eric Hobsbawn, honestat intel·lectual **Pep Vilchez**
- 24 LOMQE està per arribar! **Toni Baos**
- 27 Francisco Fernández Buey **Josep Traverso**
- 28 Què és i què no és la Renda Bàsica **Rafel Borràs**
- 29 Francisca Bosch i Bauzà, lluitadora **Lila Thomàs i Andreu**
- 31 Autòmates **Plataforma Crea**
- 32 El poeta que contestà la creació **Joan Bauzà**

De l'any 2007 a l'any 2009 (darrer a

editorial

#14N: internacionalitzar la lluita

Acabàvem l'editorial passada amb una invitació a l'esperança, i aquesta no s'ha fet esperar. El proper 14 de novembre la Cimera social, conformada per la majoria dels sindicats i la societat civil, ha convocat una Vaga General. Una fita històrica no sols perquè es tracta de la segona vegada que es farà servir el dret de vaga dins el mateix any, sinó perquè per primera vegada aspira a ser una mobilització internacional, on els pobles del Sud d'Europa –de moment també faran vaga Portugal, Grècia i Xipre- faran sentir la seva veu de manera conjunta al carrer. Per dir prou a unes polítiques que no tenen altre objectiu que fer pagar a la ciutadania el deute bancari fruit de l'especulació a costa de desmantellar drets socials i Estat del benestar.

La societat civil va en aquest cas una o dues passes per endavant de les esquerres europees, dividides encara entorn al pagament d'aquest deute, un deute immoral i il·legítim, com aquell que es volia fer pagar als països empobrits després d'haver-los espoliat. Val la pena recordar que no és necessari haver llegit Marx per entendre que la solidaritat no és un valor fragmentable, i que a un món globalitzat les polítiques a favor del benestar s'han de defensar arreu, i no a un sol país. Partits polítics i moviments socials han de connectar malestar social i propostes polítiques alternatives, i per això mobilitzacions com les del proper 14N són imprescindibles, i d'alguna manera són el reflex que un nou subjecte polític sorgeix a Europa, malgrat la fragmentació social i política.

Justament per aquí va la clau de la sortida a la crisi: a nivell Europeu, resistir els embats contra l'Estat del benestar alhora que s'articula una resposta ciutadana que transformi la burocràcia europea en democràcia real al servei dels habitants d'Europa, i no dels bancs amb seu social a un o altre Estat de la Unió.

Eleccions gallegues i basques ens demostren també que les coses estan canviant, i que tot i les lleis electorals i l'hegemonia neoconservadora en el cas gallec, el bipartidisme es desinfla al nostre entorn en benefici de propostes i projectes al servei del poble i la transformació social en clau d'equitat, sostenibilitat i sobirania. Una reflexió encoratjadora per a tots aquells i aquelles que des de les nostres Illes treballam per fer-ho possible.

ENS DEIXEN SENSE FUTUR

HI HA MÉS ATUR MÉS RETALLADES
MÉS EMPOBRIMENT
MENYS PROTECCIÓ SOCIAL
CULPABLES
HI HA SOLUCIONS

Manifestació: Plaça d'Espanya, 18.00 h

14N
VAGA
GENERAL
feina de tothom

anem-hi

l'ull crític

Eleccions autonòmiques a Galícia i a Euskadi.

Josep Valero

Membre del Consell Polític d'IniciativaVerds.

Les eleccions a les dues nacionalitats ens donen unes lectures prou diferenciades, a la vegada que hi ha alguns trets comuns. Començaré per cada territori.

Galícia. El Partit Popular guanya les eleccions amb 135.493 vots menys que l'any 2009; amb quasi un 1% menys en percentatge de vot, i tanmateix incrementa la seva majoria absoluta de 38 a 41 escons.

El Partit Socialista perd 23.817 vots, baixa un 10'5% en percentatge i perd 7 escons.

Alternativa Galega de Esquerda, (AGE) la coalició liderada per Xosé Mª Beiras, i formada per ANOVA-Irmandade Nacionalista; Esquerda Unida; Equo Galícia i Espazo Ecosocialista Galego, apareix amb força amb 200.101 vots i el 14 % de vots. Aconsegueix 9 escons.

El Bloque Nacionalista Galego perd 125.323 vots; baixa un 5,8 % de vots i es queda amb un 10'1 %; que fa que perdi 5 escons.

UPyD no arriba a l'1,4 % i Compromís per Galícia, un altra coalició de nou partits nacionalistes, treu 14.459 vots amb el 1'01 per cent.

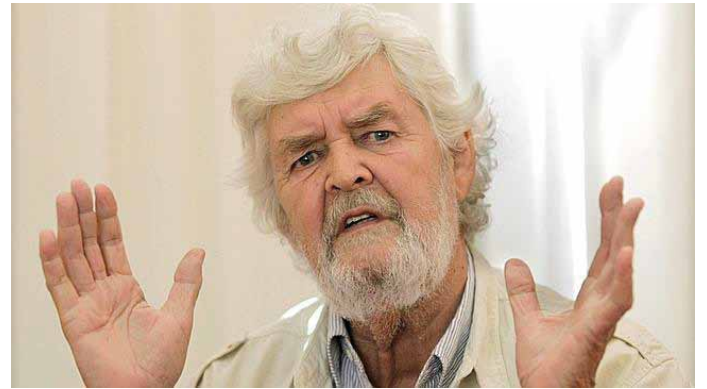

L'abstenció és del 36,2 front al 35,57 de les eleccions del 2009. La pujada és quasi inapreciable. Si és significatiu la pujada dels vots nuls 2,55% front al 0,89 % de 2009, i la pujada dels vots en blanc que sumen el 2,69% front al 1'66% del 2009.

Són en total 75.882 vots de descontent, un 5'2% dels vots comptabilitzats, que suposen un increment de 32.588 vots i un 2'7% més respecte al 2009.

La baixada del PSOE reflecteix la gravetat de la seva crisi interna.

AGE és la sorpresa d'aquestes eleccions, especialment per la magnitud del seu creixement, i per haver superat a l'històric BNG. El paper de lideratge de Xosé Mª Beiras és indiscutible, a la vegada que han sabut vendre la imatge d'un procés renovador des de l'esquerra. Cal veure com gestiona el seu èxit, i si segueix un procés de més obertura d'aliances o se limita a consolidar l'espai aconseguit.

El BNG ha sofert els mals de les diferents escissions d'aquests darrers anys. Malgrat tot és una força d'esquerra nacional que s'ha de seguir tenint-la present.

Sota la majoria absoluta del PP, les forces d'esquerra i nacionalistes, ho tindran més difícil per compondre una alternativa de recanvi. Caldrà estar atents als diferents moviments de les forces protagonistes. El que sembla clar, és que les forces que tan sols prioritzen processos de consolidació partidària, o mantinguin actituds defensives front a la renovació i les noves maneres de fer política, estan condemnades al retrocés i a la decadència electoral.

Euskadi. A Euskadi el panorama és totalment diferent al gallec. El Partit Nacionalista Basc –PNB– perd 16.035 vots; obté el 34'6% de vots, perd 3 escons i se queda en 27. Malgrat tot amb 383.565 vots, és la minoria majoritària, amb capacitat per articular diferents polítiques d'aliances.

BILDU obté 276.989 vots, el 25% amb percentatge i aconsegueix 21 escons. És la segona força política amb escreix. Reclama el paper de la majoria sobiranista en el Parlament per avançar cap a l'estat propi. ■■■

Malgrat tot, afirma estar disposada a parlar amb tothom, per avançar en la sortida negociada al conflicte polític a Euzkadi. La seva força posa amb evidència l'absurditat de la llei de partits, i la distorsió democràtica que va suposar la il·legalització de les anteriors formacions abertzales.

El PSOE també té un gran daltabaix en aquestes eleccions. Perd 106.173 vots, baixa a un 19,13 % en percentatge i acaba cedint 9 escons.

El PP també perd 16.241 vots. Es queda en l'11,7 % i perd 3 escons. La seva estratègia unionista, de suport al PSOE per frenar l' independentisme basc, ha quedat totalment desbordada.

Les lamentacions d'Esperanza Aguirre, d'acusar al Tribunal Constitucional d'haver comés una gran errada amb la legalització de BILDU, apart de demostrar el seu nul tarannà democràtic, evidència el joc trampós en què sempre han volgut situar la qüestió basca des del conjunt dels poders fàctics de Madrid.

UPyD manté l'únic escó que tenia, i fins i tot perd 741 vots, quedant-se en l'1,9%. No té l'efecte de pujada que pareix que té a la resta de l'estat. Com tampoc ho té Izquierda Unida, afectada a més, per l'altra candidatura de Ezker Batua de Javier Madrazo. Cap de les dues candidatures té cap escó, encara que IU té un 2'7% i EB el 1,5 %. Equo amb 11.639 vots obté el 1'05% de vots.

Les peces de l'escacs polític a Euzkadi ja estan sobre el tauler i es juga la partida amb una obertura molt oberta. Això anuncia una confrontació dura i directa, encara que afortunadament pacífica, que exigirà molt de les habilitats dels jugadors.

I una lectura estatal... És clar que també es fan lectures d'aquestes eleccions en clau de situació estatal. Rajoy se pot enlluernar amb els resultats gallecs, i de fet les versions oficials del PP, diuen que les eleccions gallegues han reafirmat a Rajoy en les seves polítiques. Procés de fons el gallec, o tan sols encert de conjuntura per la feblesa dels contraris? Caldrà veure els esdeveniments. Ara vindran les eleccions catalanes.

De fet el millor que li passa a Rajoy és la desfeta i la crisi profunda de la socialdemocràcia espanyola.

Les mobilitzacions semblen no aturar i s'anuncia la vaga general del 14-N. Les polítiques d'austeritat a Europa cada vegada estan sent més qüestionades. L'Estat espanyol segueix sense fer cap mena d'autocrítica i no té cintura política per abordar el fet nacional a Espanya, com si ha fet el govern del Regne Unit. Euzkadi és el contrapunt de l'èxit de Galícia. I l'extrema dreta nord-americana no està clar que guanyi les eleccions. Rajoy pot respirar una mica pel resultat de Galícia, però no convé que se confiï massa. De fet el millor que li passa a Rajoy és la desfeta i la crisi profunda de la socialdemocràcia espanyola. No té un rumb ni lideratge. I el seu desgast és superior al desgast del propi govern. No se pot estar en missa i repicar. Haver defensat i aplicat l'austeritat de la "troika", i ara criticar les retallades del Govern. Una profunda regeneració del PSOE és necessària, per tal de poder albirar una política d'aliances futura, que sia creïble i de fort contingut d'esquerres i ecologista.

Izquierda Unida i UPiD tampoc poden treure pit dels resultats a Galícia i Euzkadi. És cert que EU a Galícia en surt beneficiada dels resultats electorals. Però convindria que no oblidés que la coalició AGE té un lideratge i unes forces plurals clarament nacionalistes i d'esquerres, i que no li valdran maniobres de caire hegemònic, si no vol fer esclatar la coalició. Té un èxit compartit a Galícia i un fracàs rotund a Euzkadi. IU necessita ser un altra cosa per ajudar a construir una alternativa d'esquerres, i això comença per entendre que a cada nacionalitat i comunitat autònoma, els processos de confluència han d'anar de baix a dalt.

Finalment Equo, malgrat la seva feblesa, ha encertat a Galícia en formar part de la coalició AGE, i a Euzkadi en la seva estranya interpretació de la qüestió nacional, han aconseguit arribar a l'1%. Bé, al manco ja saben fins a on els arriben les seves pròpies forces. **F**

l'ull crític

Maria Salom, municipalista?

Joan Font Massot

Portaveu de PSM-IV-ExM al Consell de Mallorca

Tant en campanya electoral com durant tot l'any i mig que porta al Govern del Consell de Mallorca, la Sra. Salom no s'ha aturat de fer saber a tothom que l'ha volguda escoltar que una de les seves prioritats eren els Ajuntaments i que El Consell havia de fer polítiques que afavorissin al municipis.

Com a gran demostració de què la seva política anava per aquí, va anunciar a la primera i única Assemblea de Batles que s'ha convocada, que suprimiria la quota dels Ajuntaments per pagar el Servei de Bombers del Consell de Mallorca que suposa l'1% del pressupost total de cada Ajuntament. Va ser una mesura efectista que afavoria descaradament als municipis mes grans i repercutia ben poc en els mes petits de pressuposts baixos. Això no va ser més que una flor mústia dins el rigorós hivern permanent que pateixen els Ajuntaments, la Sra. Salom no ha pres cap altre acord que suposi o mostri el seu suport als Ajuntaments, si no més bé el contrari, n'ha pres uns quants que no han fet més que agreujar les ja molt difícils circumstàncies de manca de finançament i de recursos que venen d'enrere i que la crisi econòmica i el deute de les altres administracions han empitjorat.

Amb l'excusa que Madrid no hi aporta la seva part, se suprimeix el Pla d'Obres i Serveis (POS 2012)

Començà la Sra. Salom per no resoldre les convocatòries públiques de subvencions per activitats culturals dels Ajuntaments que s'havien convocat abans d'eleccions i per descomptat ja no les va convocar el 2012. Això ha suposat que moltes d'aquestes activitats no se poguessin dur a terme i a més 1.200.000 euros entre el 2011 i el 2012 que s'han deixat d'invertir dins el món cultural de Mallorca.

Una altra de les seves mostres de "suport al municipalisme" ha estat la supressió el 2012 del Circuit d'Arts Escèniques destinat a la contractació d'espectacles teatrals per part dels teatres públics dels Ajuntaments que ha provocat una baixada important e la programació i la conseqüent minvada d'actuacions de les companyies adherides.

Però no s'ha donat per satisfeta la Sra. Presidenta del Consell de Mallorca en suprimir qualsevol suport cultural als Ajuntaments, també en Ordenació del territori, concretament en l'adaptació del planejament municipal al PTM, s'ha lluit. Va convocar unes ajudes pels municipis de Mallorca de menys de 6.000 habitants, però als criteris de valoració de les sol·licituds hi va afegir 5 punts addicionals pels municipis de La Serra de Tramuntana provocant que quasi totes les ajudes s'adjudiquessin a aquests deixant fora els del Pla amb el conseqüent greuge comparatiu.

Tranquils que la "gran febre municipalista" de la Sra. Salom no acaba aquí. El 2011, com pertocava, el ple del Consell va aprovar per unanimitat la Convocatòria del Pla d'Obres i Serveis 2012 per inversions en infraestructures bàsiques pels Ajuntaments i arribant a aquestes dates, ens adonem pels mitjans de comunicació (sense cap acord de ple) de que amb l'excusa que Madrid no hi aporta la seva part, se suprimeix el POS 2012; i això que el Conseller de Cooperació Local, el Sr. Coll, s'havia passejat per tots els Ajuntaments per animar-los a presentar sol·licituds. ■■■

Històricament, mai s'havien deixat de donar aquestes ajudes als Ajuntaments, i amb la crisi, el POS era l'única opció perquè les Entitats Locals poguessin realitzar les obres més necessàries per mantenir els serveis bàsics com el subministrament d'aigua potable o el clavegueram. Suprimir de cop el POS vol dir que 12 milions d'euros anuals es deixen de transferir als Ajuntaments que no podran fer obres molt necessàries i que tampoc aniran a reactivar les petites i mitjanes empreses dels municipis, ofegant encara més els comptes municipals i l'activitat econòmica local. I si això no bastava ha acomiadat bona part dels tècnics que se dedicaven a fer projectes i a assessorar als Ajuntaments mes petits que no poden disposar en plantilla d'un arquitecte, d'un enginyer o d'un misser.

La Presidenta del Consell de Mallorca ha utilitzat perversament les excuses de la crisi econòmica i la gestió del Pacte per enfonsar als Ajuntaments

Per altra banda, la Sra. Salom no ha prioritzat el pagament del deute que té el Consell amb els Ajuntaments del POS 2011 i del Pla de Prestacions Bàsiques i això ha fet que hagin hagut de contractar nous crèdits amb els bancs per poder pagar sous i proveïdors.

Tampoc ha volgut o ha sabut la Sra. Salom reivindicar als seus companys de partit de Madrid que el Govern Central aportés la seva part del POS 2011 i 2012 (parlam d'uns 3 milions d'euros) i ha estat absolutament submissa amb la seva proposta de modificació de la Llei de Règim Local que retalla aportacions econòmiques, drets democràtics i representativitat de les formacions polítiques.

En definitiva, la Presidenta del Consell de Mallorca ha utilitzat perversament les excuses de la crisi econòmica i la gestió del Pacte per enfonsar als Ajuntaments que, no ho oblidem, són l'administració més propera al ciutadà i per tant l'administració que millor coneix els seus problemes i que millor els pot resoldre.. Realment la Sra Salom no fa política per les persones, fa política pels interessos del seu partit, el Partit Popular.

F

prebes de cirereta

Per què no ens diuen si es tracta de què el ministre Wert en sap massa o és que en sap massa poc?

Com podem saber si en Bauçà va anar a la mateixa escola d'en Wert?

Per què no ens diuen si els preparen els discursos uns altres i ells no els entenen; o si tenen la cara de ciment armat dient el que diuen i fent el que fan?

Per què el Govern no ha complert cap promesa electoral llevat de les que anorreen la nostra llengua i fan malbé el territori?

Per què els ciutadans som tan poc crítics i tiram pel camí d'enmig a l'hora de jutjar els polítics?

Per què, mentre lluitam contra els fems de Son Reus, els senyors Bosque i Bauzá ens endossen un fems cultural potser més verinós que l'altre?

Per què el PP, quan li convé (a les manifestacions) compta els qui no hi eren i no fa el mateix a Galícia (el 72'5 no el votaren)?

Perquè els funcionaris han de pagar la cotització de la paga extra de Nadal sense cobrar-la?

Per què el Govern Balear també talla els drets dels pre-jubilats de l'IBSALUT?

Per què les farmàcies del carrer General Riera de Palma no són iguals davant la llei que les d'Es Pont d'Inca Nou?

Per què quan el ministre Montoro diu mentides riu; i quan riu diu mentides?

Per què els costa tant als diaris citar aquesta revista?

l'ull crític

Què passa a Catalunya? una visió des de l'esquerra nacional.

Jaume Bosch

Diputat d'ICV al Parlament de Catalunya

La impressionant manifestació de la Diada Nacional de l'onze de setembre va suposar un esclat d'indignació de bona part de la ciutadania materialitzat als carrers de Barcelona. La crisi econòmica no és aliena a l'èxit de la mobilització, però el factor decisiu que ens permet entendre què està passant cal buscar-lo en el fet nacional, en la insatisfacció de la gent en relació al reconeixement dels drets nacionals de Catalunya.

Ni el PP ni el PSOE varen voler escoltar el missatge. I el PP des del Govern ha aplicat de forma constant una política de recentralització amb el pretext de la crisi i un seguit de mesures contra la llengua catalana no solament des del Govern central sinó també des dels Governos de les Illes i del País Valencià. I la gent ha dit prou.

Des d'ICV hem tingut clar que l'única sortida possible és l'aplicació del dret a l'autodeterminació: aquell principi que reivindicava l'Assemblea de Catalunya l'any 1971 en plena dictadura franquista, al qual mai varen renunciar el PSUC i Nacionalistes d'esquerra, malgrat no haver estat inclòs en la Constitució de 1978, i que ICV ha inclòs en els seus textos programàtics des de la seva fundació l'any 1987. Doncs ara cal aplicar-lo; el dret a l'autodeterminació ha de passar de ser un principi teòric a concretar-se en una consulta que s'ha de celebrar aquesta propera legislatura.

L'origen és la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut del 2006. Impulsat pel govern catalanista i d'esquerres, presidit per Pasqual Maragall, el país va emprendre el camí d'incrementar el seu autogovern seguint al peu de la lletra totes les passes previstes a la Constitució. El Parlament va elaborar un projecte d'estatut, avalat per més de les dues terceres parts de la cambra; el va remetre al Congrés i al Senat; es van acceptar retallades imposades pel PSOE tot i que es va salvar el que es considerava fonamental, i finalment el poble de Catalunya va votar l'Estatut en referèndum, amb el suport del setanta-quatre per cent dels votants, malgrat el terrible error d'ERC de demanar el vot negatiu.

El PP no va acceptar el resultat de la democràcia i va portar l'Estatut al Tribunal Constitucional (al costat, cal no oblidar-ho del Defensor del Pueblo, l'ex-dirigent socialista Enrique Múgica). Un Tribunal Constitucional, desacreditat i partidista, es va carregar les línies mestres de l'Estatut. I la gent va sortir al carrer el 10 de juliol de l'any 2010 per cridar: "Som una nació. Nosaltres decidim".

El PSC, presoner de la seva dependència del PSOE, no ha sabut reaccionar i el tsunami li ha passat per sobre: avui és un partit derrotat, desorientat i trencat.

Però des de l'esquerra, cal denunciar alhora l'intent de CIU d'apropiar-se del dret a decidir per intentar aconseguir majoria absoluta a les eleccions del 25 de novembre. Igual que ja ha fet Feijoo a Galícia, si Mas guanya les eleccions, i molt més si ho fa amb majoria absoluta, interpretarà que les urnes han avalat no tan sols la celebració de la consulta (que d'altres forces, com ICV, també defensem) sinó la seva política econòmica que és la mateixa que aplica el PP: CiU ha aprovat els pressupostos dels darrers dos anys gràcies al PP; i CIU ha votat gairebé totes les mesures proposades per Rajoy al Congrés dels Diputats. Aquesta és la realitat que Mas vol amagar: i per això el missatge d'ICV en aquesta contesa electoral vol ser nítid: sí al dret a decidir però alhora indestruïble defensa de l'estat de benestar i construcció d'una alternativa d'esquerres que posi en qüestió les bases d'una política injusta de la qual Mas ha estat el màxim defensor.

F

el poble té la veu

Ens deixen sense futur, hi ha solucions: 14N

Katiana Vicens

Secretaria General de CCOO Illes Balears

La Confederació Europea de Sindicats (CES) ha convocat una jornada d'acció i solidaritat europea per al proper 14 de novembre, que inclou vagues, manifestacions, concentracions i altres accions sindicals, per tal que la ciutadania es mobilitzi contra unes polítiques d'austeritat sense estímul per a la creació d'ocupació, que s'han demostrat sense dubte fracassades i que ens menen a la depressió i desmunten l'estat social europeu que tant ens ha costat de bastir.

Es pot expressar de moltes maneres, però la realitat només és una: actualment hi ha pobresa, desigualtat, precarietat, futur incert per als joves, panorama de retallades en la sanitat i en l'educació, els pensionistes perden capacitat adquisitiva, igual que els treballadors, que es veuen pressionats per les condicions de feina i observen astorats com s'infringeixen drets laborals democràtics guanyats fa trenta anys.

Hem vist com la precarietat laboral, la desprotecció dels treballadors i l'afebliment de recursos socials ja han provocat l'empobriment de la classe treballadora. I ara estam veient com el desmantellament del sector públic i la "mercantilització" dels serveis, els fa més inaccessibles per als més vulnerables. No ho podem consentir i no ens podem resignar. La lluita unitària s'ha d'intensificar.

Perquè hi ha inquietud, desassossec. Perquè cada vegada és més gran el nombre de famílies que es troben en situació de vulnerabilitat social, el nombre de les llars balears que tenen a tots els seus membres a l'atur i el nombre dels desocupats que ja no tenen prestacions.

Davant aquest panorama, el conjunt d'organitzacions que estam presents a la Cimera Social coincidim en l'anàlisi de la situació i considerem que les polítiques de retallades en drets i prestacions socials del Govern d'Espanya i de la nostra Comunitat no fan més que aprofundir en aquesta línia.

Les organitzacions sindicals espanyoles que som part de la CES, hem considerat que la jornada d'acció del 14N, a Espanya es traduirà amb la convocatòria d'una Vaga General

Creiem que cal ajuntar tots els malestars dels diferents sectors socials, principalment entre els treballadors i treballadores, que és el que ens pertoca com a sindicats, però també entre els pares i mares d'alumnes, entre els veïnats, entre els joves estudiants, entre els pensionistes i jubilats.

Pensam que aquesta convocatòria del moviment sindical europeu és la manera més clara de visualitzar que som milions els que defensam uns objectius compartits solidaris, un model de societat de benestar, un model basat en drets laborals i socials, en la redistribució de la riquesa més igualitària.

Volem incidir en aquesta realitat per canviar-la, una realitat que no agrada gens ni mica a la gent dels països del sud d'Europa, però que tampoc abelleix als del nord. I perquè creiem que entre tots la podem canviar, que podem canviar les polítiques a Europa, a Espanya i a les Balears, les organitzacions sindicals espanyoles que som part de la CES, hem considerat que la jornada d'acció del 14N, a Espanya es traduirà amb la convocatòria d'una Vaga General que compta amb el suport del conjunt d'organitzacions que formen la Cimera Social i que coincidirà a més amb la Vaga General convocada a Portugal, convertint aquesta data en la primera Vaga General de la Península Ibèrica de la història.

"Ens deixen sense futur" diu el lema del 14N. Guanyar-lo és feina de tots. **F**

La lluita de les padrines i padrins contra la banca

Biel Huguet

Padrines i Padrins flautes

Després d'un any participant al 15M, un grup de padrines i padrins vàrem voler fer una passa més i crear el grup de Padrines i Padrins flautes. Com pot ser que les nostres filles i fills, néts i netes visquin pitjor que nosaltres? Com és que fent tots els esforços necessaris per a què els meus fills s'eduquin per a tenir una vida millor que la que he tingut jo, es trobin sense feina, sense casa, sense esperança, sense futur? Perquè un jovent sobradament preparat per afrontar la vida de forma independent se troba fermat a la precària pensió dels seus pares? Com és que les generacions futures tenen un present tan buit de drets i llibertats? Quin món deixam als nostres fills? Què passarà amb les nostres nêtes?

Aquestes són algunes de les preguntes que ens férem. I volíem trobar respostes. En cercar-les, ens trobarem que tenim un món injust, on hi ha persones i grups de poder amb forts interessos per mantenir la injustícia, i no sols la volen mantenir, sinó que la volen fer créixer cada dia: la banca i els seus interessos especulatiu eren uns dels grans responsables. I no podíem mantenir-nos de braços creuats. La indignació ens va fer sortir al carrer i unir-nos al 15M, però volíem passar a l'acció i assenyalar, a peu de carrer, alguns dels responsables directes d'aquesta injustícia, d'aquesta estafa en la qual vivim: neixen les Padrines i Padrins flautes.

“Davant l'estafa bancària vàrem iniciar tota una sèrie d'accions de protesta i reivindicació per assenyalar els grans culpables de la crisi: els banquers.”

El 2 de febrer del 2012 convocàrem protestes setmanals davant la Caixa. Aquestes protestes volien assenyalar dues coses. Una era l'increment abusiu de les comissions als seus clients, molts d'ells pensionistes i amb ingressos precaris. L'altra, la mentida de l'Obra social de la banca. Ja fa estona que les caixes sols donen ajudes a uns pocs, amb els diners que roben als clients: les comissions i l'especulació dels nostres estalvis.

Després de 4 setmanes de protestes, els mitjans de comunicació s'acostaren a nosaltres i donaren difusió d'aquestes accions. Va ser llavors quan el director de l'oficina bancària ens va voler escoltar; tot i les seves “bones paraules”, no han canviat les seves formes de fer. La banca sempre guanya.

**Tenim el cas d'en Bauzá...
vàrem fer una protesta davant la seva farmàcia per denunciar el seu abús de poder**

Igualment hem participat a vàries accions puntuals coordinades amb altres padrines i padrins flautes d'arreu de l'Estat. Una d'elles varen ser accions d'ocupació d'oficines de Bankia i Deutsche Bank, per protestar contra el rescat a la banca. El cèntim solidari també ha estat una reivindicació important. Si un vell té una pensió de 500 euros, i dóna un cèntim a una ONG, volem que l'Obra Social i els banquers donin també la mateixa proporció en relació amb el seu sou i els seus beneficis financers. Perquè qui més té més ha de pagar, i més “solidari” ha de ser.

Però no sols hem volgut assenyalar als bancs, també hi ha altres responsables, responsables polítics que ens estafen. Entre d'altres, tenim el cas d'en Bauzá i la seva farmàcia. Ell aprova lleis i polítiques que creen ansietat i malestar a la gent, i això també beneficia a la seva farmàcia, segur que ara ven més ansiolòtics. Varem fer una protesta davant la seva farmàcia per denunciar el seu abús de poder, i demanam una política de transparència dels preus dels medicaments.

Un altre dels temes que ens ha mobilitzat ha estat la demanda d'un bus entre el centre de Ciutat i Son Reus, per a que les persones grans poguéssim anar a cuidar els animals. Vàrem fer una recollida de signatures i les presentàrem a Cort. Com que n' l'ern no responia a la nostra demanda, ens concentràrem cada dijous a la plaça de l'Ajuntament, fins que el gerent de l'EMT ens va voler escoltar.

Abans de ser Padrí flauta mai m'havien demanat el DNI. D'ençà del febrer d'enguany m'he hagut d'identificar davant la policia 8 vegades. Algunes coses han canviat a la meua vida: ara sé qui són els responsables de la injustícia, ara no tenc por de denunciar-los públicament, ara estic disposat a implicar-me per a que el món sigui més just i solidari. La lluita pels drets i les llibertats fa créixer a les persones, i ens recorda qui som realment.

F

el poble té la veu

Unir les forces per afrontar temps difícils

Vicenç Rodrigo Ramírez

President de FAPA Mallorca

Vivim dies difícils, dies de confusió en els quals les nostres febleses i la manca de lideratges en qui confiar, fan perdre el nord fins i tot als més assenyats. Això ha provocat que, darrerament, algunes persones i alguns col·lectius hagin actuat de forma instintiva en un atac de frustració.

Aquesta crisi ja s'allarga massa i les informacions que rebem són contradictòries. L'altre dia, l'Anton Costas, economista de gran prestigi internacional, ens deia que aquesta segona part de la crisi ja no és d'origen financer, que és una crisi auto-induïda amb un caràcter estratègic, com una mena càstig que ens estan infligint des de l'àmbit sociopolític aquells que viuen i viuran dins la seva bombolla de comoditat. Com gairebé sempre pagam els d'abaix i, evidentment, els de dalt no faran res per alterar la situació. Tot i això el canvi és possible si despertam el compromís de cadascun de nosaltres.

Aquesta oportunitat es materialitza en la proposta de fer assemblees pel dia 28 de novembre

En aquesta conjuntura, FAPA ha vist una oportunitat per acostar-se a les APIMA i a totes les persones que en formen part de les comunitats educatives. Aquesta oportunitat es materialitza en la proposta de fer assemblees pel dia 28 de novembre, assemblees a cadascuna de les comunitats educatives que haurien d'ajudar a fugir d'individualismes i optar per compartir problemes, idees i solucions, perquè l'educació és cosa de tots. Es proposa doncs una acció de famílies, mestres i alumnes basada en la unió de les nostres forces, que potser són petites però molt nombroses.

Aquesta acció es duu de forma coordinada amb altres entitats com la Plataforma CRIDA on va néixer la idea i on també es considera imprescindible treballar la nostra proximitat amb la realitat de les escoles. Mares, pares, alumnes i professors hem de passar a l'acció.

A l'administració, i potser algunes institucions que tots coneixem, això no els anirà bé, ens intentaran intimidar i confondre però aquestes amenaces ja fa estona que en lloc de fer-nos enrere ens fan més forts, convençuts que quan ens planten cara és perquè ens veuen com un "enemic" complicat. A les famílies no les podran comprar perquè el futur dels nostres fills no està en venda.

Els que ja hi hem participat en assemblees, com les que es proposen, sabem que hi ha un abans i un després a les comunitats

Res hi ha que témer, doncs, si les coses es fan bé. I per això comptem també amb l'experiència d'alguns centres que varen iniciar les seves assemblees l'any passat i el suport legal que FAPA Mallorca posa a l'abast de totes aquelles APIMA implicades.

Els que ja hi hem participat en assemblees, com les que es proposen, sabem que hi ha un abans i un després a les comunitats. Per fer d'aquest moment un instant significatiu es va proposar als centres una convocatòria única pel dimecres 28 de novembre i també s'ha lliurat una proposta de com enfocar l'execució de la idea. Evidentment cada APIMA coneix la seva realitat i segur que els equips de treball troben la millor manera de dur endavant la idea, adequant-la a les seves circumstàncies.

Cal construir l'educació pública entre tots, CAL DESPERTAR, i demostrar que tenim molt clar que al marge de partidismes i estratègies polítiques allò més important per a les famílies, els mestres i els propis alumnes és la lluita per una Educació Pública de Qualitat.

el poble té la veu

Fent camins contra mentides, amb Jubilats per Mallorca

Cecili Buele i Ramis

**Representant de Drets Humans de Mallorca,
a Jubilats per Mallorca**

Amb molt de gust, em pos a descriure per a l'Ateneu Pere Mascaró el que valor com una de les iniciatives cíviqes més singulars d'aquest estiu-tardor a Mallorca: la marxa a peu de JUBILATS PER MALLORCA, que fan CAMINS CONTRA MENTIDES, en uns moments en què l'engany, la falsedat i la mentida, s'afanyen a imposar-se de manera tan insòlita com barroera a molts àmbits de les institucions públiques, regides majoritàriament pel Partit Popular, tant a les Illes Balears i Pitiüses com a la resta de l'Estat espanyol.

Jubilats per Mallorca, una associació mallorquina "que pretén donar veu a la gent jubilada i aprofitar-ne l'experiència", va nàixer com una secció de l'Obra Cultural Balear durant el Congrés i Assemblea constitutiva celebrats el 22-23 de novembre de 2008 a l'Auditori Sa Màniga de Cala Millor, cedit generosament per l'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar.

D'aleshores ençà ofereix un marc d'actuació a les persones jubilades, pre-jubilades i/o majors de 55 anys, alliberades de les urgències familiars i laborals, que vulguin reprendre l'activitat voluntària pel país o incorporar-se a aquest tipus d'activitat.

L'objectiu primordial n'és dur endavant projectes de treball en favor de la cultura, la llengua, el medi ambient i el territori dels mallorquins.

Durant cadascuna d'aquestes caminades, JUBILATS PER MALLORCA reparteixen per tot allà on passen fulls explicatius

Durant aquests darrers quatre anys, han fet accions no violentes, tan actives com són ara:

- Una VAGA DE FAM PER LA LLENGUA CATALANA, pròpia de les Illes Balears i Pitiüses, durant 42 dies seguits al casal de Can Alcover, a Palma;

- Unes sessions de lectura continuada de textos en català, ENLLAÇATS PER LA PARAULA, durant 24 hores seguides a Can Alcover (Palma), Lluc (Escorca), La Real (Palma), la Fundació Antoni M. Alcover (Manacor), la Biblioteca cas Metge Rei (Santa Maria del Camí) o l'illa de Menorca (Maó, Es Castell, Sant Lluís, Lluçmaçanes, Sant Climent, Alaior, Es Migjorn, Es Mercadal, Fornells, Ferreries i Ciutadella);

- i, finalment, unes marxes a peu, recorrent pràcticament tots els llogarets, pobles, viles i ciutats de Mallorca, fent CAMINS CONTRA MENTIDES, des de l'1 d'agost fins a finals de novembre de 2012.

Aquesta iniciativa darrera, ha constatat de quatre etapes, de quinze en quinze dies seguits fent marxa a peu per camins i carreteres de Mallorca:

La primera etapa comença l'1 d'agost de 2012, des del santuari de Lluc fins a Manacor. Continua el 21 de setembre amb la segona etapa, des de Manacor, pels pobles de Llevant i Sud, fins al monestir de la Real. Se'n reprèn la tercera des de la Real el 15 d'octubre, amb dues columnes distintes, una cap a Inca i l'altra cap a Sóller. I se'n fa la quarta etapa, a mitjan mes de novembre, per les barriades més populars de la ciutat de Palma.

Durant cadascuna d'aquestes caminades, JUBILATS PER MALLORCA reparteixen per tot allà on passen fulls explicatius on informen la població sobre els motius d'aquesta marxa a peu: fent CAMINS CONTRA MENTIDES, volen informar la gent de Mallorca i mirar de deixondir-la, davant les cada cop més nombroses i barroeres mentides del Govern del PP, en matèria lingüística, educativa, mediambiental, social i econòmica...

Als realitzadors principals de la marxa, -Jaume Bonet, Tomeu Amengual i Pep Planas-, s'hi suma la gent de cada indret que els acompanya, caminant-hi uns quants quilòmetres i acompanyant-los fins a la destinació següent.

Sempre troben pertot allà on van gent que els vol acollir i facilitar aixopluc, alimentació, begudes, allotjament, etc. Fins i tot per part d'institucions públiques, com són ara ajuntaments (de qualsevol color polític!).

L'equip de logística de Jubilats per Mallorca, i les contribucions de gent voluntària que s'afegeix a fer-ho, se n'ocupa infatigablement.

Cal remarcar, també, el gran nombre d'adhesions espontànies que van rebent els marxaires, a mida que s'acosten i s'endinsen dins les poblacions de la Part Forana de Mallorca. La presència i el so de xeremies mentre fan cercaviles pels carrers i places de la vila, molt sovint, es converteix en

Amb la seva marxa a peu, JUBILATS PER MALLORCA compta també amb el suport explícit d'altres entitats, com és el cas d'ATTAC-Mallorca, Drets Humans de Mallorca, Fundació s'Olivar d'Estellencs, GOB, Memòria Històrica de Mallorca, Obra Cultural Balear, STEI-i, Assemblea de Mestres i Professors en Català de les Illes, etc.

reclam que crida l'atenció de la gent a la qual no ha arribat encara la notícia d'aquella presència de Jubilats per Mallorca a l'indret.

Tant de bo que aquesta iniciativa impulsada per l'associació Jubilats per Mallorca contribueixi a deixondir consciències cíviques. Estimuli les formacions polítiques, amb representació o sense representació parlamentària, a mostrar-se cada cop més actives i dinàmiques, en defensa d'aquesta terra, de la gent que l'habita, de la llengua i la cultura que n'és pròpia.

Tant de bo que aquesta iniciativa impulsada per l'associació Jubilats per Mallorca contribueixi a deixondir consciències cíviques

Tot i la singularitat insòlita d'una iniciativa d'aquestes característiques, s'ha de remarcar la poquíssima repercussió que obté als mitjans de comunicació convencionals.

Gràcies a d'altres mitjans informatius alternatius, sobretot a través de la xarxa d'intercomunicació més activa, com és Facebook, se n'arriba a difondre gairebé diàriament tot quant passa i succeeix, amb textos, fotografies, vídeos, gravacions diverses.

I serveixi també perquè d'altres entitats, associacions, grups i persones s'engresquin en la tasca veritable de bastir una Mallorca més justa, més solidària, més amant de si mateixa i de la resta del Planeta. **F**

què està passant?

La renda mínima d'inserció a la deriva, i no la rescataran.

Grup de serveis socials de PSM-IniciativaVerds-Entesa

A les Illes Balears l'any 2001, amb el primer Pacte de progrés, es va publicar el Decret 117/2001 que té com objectiu la regulació de la renda mínima d'inserció. Aquesta renda és una prestació econòmica que té com a finalitat assegurar uns ingressos bàsics a les persones i a les unitats familiar que es troben en situació de greu precarietat. Està configurada com un recurs més de la xarxa de seguretat que representen els serveis socials per afavorir la inserció social.

Aquesta renda es sol·licita als serveis socials municipals. Els treballadors socials fan una valoració social de la situació familiar i emeten un informe. Els Consells tramiten la demana i signen la resolució administrativa que permet l'ingrés econòmic segons la proposta del l'informe social. El Govern de les Illes és qui finança aquesta renda.

El pressupost de la renda mínima per cobrir les necessitats de la demanda dels darrers anys, ha experimentat la següent evolució:

2007	2.580.240 euros.
2008	2.893.351 euros.
2009	4.461.645 euros. Es va pressupostar inicialment 2.800.000 i després es va ampliar la partida pressupostària.
2010	5.611.218 euros. Es va pressupostar inicialment 2.800.000 i després es va ampliar la partida pressupostària.
2011	2.800.000 euros. Es va pressupostar aquesta quantia i no es va ampliar.
2012	2.800.000 euros. Es va pressupostar aquesta quantia i a data d'avui no s'ha ampliat.

De l'any 2007 a l'any 2009 (darrer any que tenim dades, ja que el tancament de la memòria del 2010 l'havia d'acabar l'actual Govern del PP) es va passar de 1937 famílies a 2340. Pel que fa al pressupost. L'increment entre 2007 i 2009 va ser proporcional a la demanda. En el període considerat se va ampliar l'extensió de la prestació i la intensitat de la protecció.

Amb aquestes dades és fàcil observar que a mesura que avançava la crisi augmentava la demanda de la renda mínima, cada vegada hi havia famílies que precisaven d'un ajut econòmic per poder cobrir les necessitats bàsiques.

El motiu de la no ampliació els anys 2011 i 2012 no és que s'hagin reduït les necessitats, la demanda, és que senzillament no hi ha voluntat política per poder cobrir aquesta necessitat. Les prioritats del Govern del PP són les de pagar als Bancs i controlar el dèficit. Cobrir les necessitats bàsiques de la població, lluitar contra la pobresa o realitzar polítiques per afavorir la cohesió social no entren en la seva agenda política

Aquesta política del PP ha provocat que des del febrer de 2012 pràcticament no s'aprovi cap nova sol·licitud de renda mínima. És a dir, ara es cobreixen els expedients antics, no s'incorporen de nous, i els beneficiaris que es donen de baixa pràcticament no són substituïts per un altre. Tot això apunta que per l'any 2013 el pressupost de la renda mínima no pujarà, en el millor dels casos es quedarà igual. Es reduirà l'extensió i la intensitat de la cobertura, en un període en el qual augmenten les necessitats. Es redueix a la mínima expressió la xarxa de seguretat.

La situació social, pràcticament és d'emergència, un 28% d'atur i augmentant, l'atur de llarga durada que afecta a persones de més de 45 anys no atura de créixer, les ONG (Càritas, Unicef, Metges del Món...)apunten a una demanda d'ajudes bàsiques sense precedents.

I davant això el Govern de les Illes Balears es manté en silenci i actuant en sentit contrari. Durant l'any 2012 no hi hagut augment del pressupost per la renda mínima, no hi hagut subvencions per a les ONG que distribueixen aliments, no hi hagut convenis amb els ajuntaments per cobrir necessitats bàsiques de la població, hi hagut una reducció d'un 17% per a la Targeta bàsica (prestació econòmica destinada a complementar les pensions no contributives que són les de quantia més baixa), 22 desnonaments diaris a la nostra comunitat i l'IBAVI té 300 pisos buits, reducció de beques de menjador escolars ... però, els bancs cobren cada mes els seus interessos i el capital corresponents.

I el Govern esperant que el Mercat tot poderós pugui arreglar aquestes situacions. Com si un aturat de llarga durada de més de 55 anys que no té cap ingrés importés molt als mercats, que simplement l'ignoren.

La renda mínima d'inserció a la Comunitat Autònoma està a la deriva, i mentre el Govern rescata bancs, no pensa rescatar la renda mínima, la prestació bàsica que necessiten milers de persones per sobreviure. **F**

què està passant?

Pressuposts per un “austericidi”

Laia Ortiz

Diputada d'ICV al Congrés dels Diputats

Uns dies després de la presentació dels pressupostos generals de l'Estat pel 2013 i de l'enèsim programa de reformes del Govern que tenen com a objectiu precaritzar encara més les condicions de vida de la població, ens arriben les previsions del FMI. Aquestes situen a Espanya a l'escenari d'una gran depressió que es pot allargar fins el 2018.

Si a l'inici de la crisi el diagnòstic era la manca de regulació i els excessos del capitalisme financer, l'aliança dels poders econòmics amb la dreta europea i la passiva socialdemocràcia han dissenyat un conjunt de polítiques encaminades a mantenir “l'estatus quo” de la oligarquia financera, afeblint la política davant el xantatge dels mercats i promovent el desmantellament del model social europeu.

En aquest escenari des dels nacionalismes conservadors al PP ens governen insistint en la idea que el problema de la crisi és l'excés del sector públic, que cal reduir despesa pública i això reactivarà l'economia.

No hi ha teoria econòmica que sostingui aquest dogma que repeteixen fins la sacietat. Les retallades redueixen el PIB i també els ingressos públics però aquest és un dogma que el PSOE va alimentar fins al punt de reformar la CE trencant el pacte social.

El que sí que aconsegueixen amb les retallades de serveis públics, de les rendes d'inserció social, de la reforma laboral o el rescat a les entitats financeres és la socialització de les pèrdues del sector financer, culpabilitzar a la ciutadania i als treballadors públics i substituir el model social europeu pel del capitalisme salvatge.

Les seves “contrareformes” ens porten a un model basat en la desigualtat social (avui Espanya és ja el país de la UE-27 amb més inequitat), en l'augment exponencial de la pobresa i canviar la solidaritat per instaurar la llei del més fort i del qui més té.

Les xifres dels pressupostos generals pel 2013 són l'últim exemple d'aquesta estratègia. En un moment en què més de 600.000 persones no disposen de cap ingrés, es realitzen de mitjana 517 desnonaments al dia, l'atur està al 24% i l'exclusió social és creixent les partides d'aquests pressupostos són una autèntica aberració.

La partida per educació secundària (FP) cau un 38%, les prestacions sanitàries cauen un 39%, el programa de foment de la inserció laboral es redueix un 34%, o les polítiques actives d'ocupació s'han reduït un 60% des de l'any 2011.

Alhora hi ha una reducció general de les transferències a CCAA i Ajuntaments per fer polítiques socials (el Pla concertat de Serveis socials s'ha reduït un % en dos anys i el Fons d'Integració per immigrants ha passat de 70 milions a 3 i mig) i desapareixen directament les partides del fons de garantia d'aliments o la protecció contra el maltractament infantil.

A aquestes xifres cal afegir l'eliminació de les inversions i l'abandonament del medi ambient, especialment de les partides de desenvolupament rural sostenible o de foment de les energies renovables i lluita contra el canvi climàtic, que han desaparegut dels pressupostos.

A més la injustícia i la ineficàcia dels pressupostos es veu accentuada també en la partida dels ingressos. Noves taxes sobre la justícia que vulneren el dret a la tutela judicial efectiva o els impostos a energies renovables que impedeixen la transició del nostre model productiu. Mentre el Govern decideix renunciar a la lluita efectiva contra el frau fiscal reduint els recursos a la Agència tributària, mantenir la tributació a les societats especulatives (SICAVS) a l'1% o no desenvolupar la fiscalitat verda.

No són inevitables aquests pressupostos, són decididament els pitjor pressupostos possibles per sortir de la crisi, reduir desigualtats i abandonar el model de l'economia del casino i depredadora del territori.

Per sortit d'aquesta situació cal una alternativa política i social que impugni amb valentia, exigència democràtica i transparència el model econòmic al que ens volen abocar. Aquest model les dretes del país exalten i subsciuen, i que la socialdemocràcia sembla abraçar allà on governa. Cal articular una aliança política i social als països del sud d'Europa, amb totes les víctimes d'aquest “austericidi” així com articular diàleg amb les “altres” víctimes de la precarietat que també trobem al centre d'Europa (per exemple Alemanya que avui té 7 milions de treballadors actius que són pobres).

Necessitem canviar Europa i per això necessitem que les institucions i no només els carrers estiguin ocupats pels interessos generals i no els del 1% de la població. Cal recuperar la política de debò, que és precisament la defensa d'allò comú, del que és públic. Només plantant cara a aquest model deshumanitzat, injust i anti ecològic podem evitar que es presentin pressupostos com aquests, però a més és també l'única manera de salvar la democràcia i la sobirania popular, és a dir, el dret de les persones a decidir la societat on volen viure. **F**

construint alternatives

Economia del bé comú (1a part)

Un model d'economia amb futur

Marc Masmiquel Mendiara

Coordenador EBC Mallorca

mallorca@economia-del-bien-comun.es

**Podeu llegir l'article complet amb les motivacions d'aquesta iniciativa clicant aquí.*

*"Res millor que el somni per engendrar el futur.
La utopia d'avui és carn i ossos demà. "*

Víctor Hugo

*"El sentit comú hauria d'estar més present en tot;
és el que ens ajuda a determinar precisament
què és el que podem considerar un bé comú. "*

Christian Felber

L'Economia del Bé Comú és una alternativa real al capitalisme de mercat i a l'economia planificada. Més de 850 empreses, en més d'una desena de països ha decidit actuar d'una altra manera. Mesurar d'una altra manera l'èxit. L'Economia del Bé Comú és un projecte econòmic obert a les empreses i promogut pel jove economista austríac Christian Felber (cofundador d'ATTAC a Àustria) que pretén implantar i desenvolupar una veritable economia sostenible i alternativa als mercats financers en què necessàriament han de participar les empreses.

El 2010 al costat d'un grup d'empresaris es va iniciar el desenvolupament pràctic del model d'Economia del Bé Comú com una alternativa al capitalisme de mercat. Els principis legals de l'Economia del Bé Comú ja són presents segons Felber en moltes constitucions i normes legals, que recullen el principi segons el qual l'activitat econòmica ha de servir als interessos generals i al bé comú o bé públic.

La implantació de l'economia del bé comú busca adaptar l'economia real capitalista (en la qual prevalen valors com l'afany de lucre i la competència) als principis constitucionals. L'economia del bé comú s'ha de regir per una sèrie de principis bàsics que són la humans: confiança, honestedat, responsabilitat, cooperació, solidaritat, generositat i compassió, entre d'altres. Un gir copernicà al que atorrolla a la majoria de la població. Un canvi realitzable i en plena sintonia amb els moviments socials efervescents des de fa molt i de manera més patent els anys recents.

La indignació de molts pot manifestar una acció pràctica i real ara mateix, aquest projecte reuneix procediments i inspiració. Si hi hagués un referèndum demà el veuríem clar, no ens enganyem, la majoria de les persones espera un nou ordre econòmic, una cosa diferent al que coneixem. L'Economia del Bé Comú cobreix els elements bàsics d'un sistema d'ordre econòmic alternatiu i està obert a la sinergia amb sistemes similars. L'objectiu concret és el de crear un marc legal vinculant per a la creació de valors d'orientació empresarial i particular cap al Bé Comú, que doni incentius als seus participants. Per això s'usa un poli-indicador que mesura l'aportació al bé comú, per mitjà d'una matriu, i d'aquesta manera es realitza un Balanç del Bé Comú (BBC), obtenint un valor que anualment s'ha de verificar. Per aquest motiu el municipi és el nucli territorial i local on el BBC pot implementar. És un projecte tangible, realitzable i mesurable.

La iniciativa de l'Economia del Bé Comú, és jove, però té el suport de moltes organitzacions, simpatitzants i empreses adscrites, va començar l'octubre del 2010, i en només dos anys ha generat un incipient avanç ple d'energia i esperança. Des de llavors el moviment ha augmentat constantment. Més de cent empreses pioneres van realitzar voluntàriament el 2011 per primera vegada el "Balanç del Bé Comú". Ja hi ha municipis, universitats, escoles, associacions, empreses de tot tipus i en conjunts uns 4000 simpatitzants (851 Empreses, 58 Polítics, 147 Organitzacions, i 2854 particulars).

**La societat de consum explota el planeta
per sobre els seus propis límits.**

Per la contundència dels seus principis és tot un èxit, tant en propagació internacional com en el sistema intern de retroalimentació. No se segueix un manual tancat, cadascuna de les etapes del procés està oberta a opinions i implicacions. Hi ha un comitè científic, hi ha assessors de molts països, hi ha professionals lliurats a propagar la idea, perquè al marge de tot, el "argument d'aquesta pel·lícula" és urgent i necessari. La injustícia i l'oportunisme no són camins adequats. Fem servir criteris seriosos, fem servir un balanç seriós i profund, amb indicadors que mesurin la inclusió de les persones en la societat. No paraules, analitzem resultats, un sistema de mesurament que ens serveixi de brúixola, no de justificació. Si hi ha idees, la porta està oberta. La novetat d'aquest projecte és que pateix de burocràcia, avança a força de raonaments i està obert a col·laboració permanent. ■ ■ ■

I totes les aproximacions al projecte són considerades. Per als defensors de l'economia del bé comú aquelles empreses que els guiïn aquests principis i valors han d'obtenir avantatges legals que els permetin sobreviure als valors del lucre i la competència actuals. El balanç del bé comú mesura com una empresa "viu": la dignitat humana, la solidaritat, la justícia social, la sostenibilitat ecològica, la democràcia amb tots els seus proveïdors i clients. Finalment, l'avaluació d'aquests valors pot permetre al consumidor escollir els productes. I als municipis adscrits a aquest projecte premiar o no a les empreses que aportin més o menys al bé comú. Modificant el panorama actual, que fa que les corporacions i empreses que prioritzen la producció barata tinguin el monopoli. Si el sistema afavoreix empreses irresponsables el comerç i el consum són irresponsables. Si el sistema comença a donar poder als que aportin al bé comú anirem modificant pas a pas les pròpies causes de la pobresa estructural. Són canvis substancials.

D'aquesta manera és un moviment obert als resultats, i es pot desenvolupar un procés en creixement local amb conseqüències globals. Tenint com a objectiu sinergies amb principis similars. En aquest sentit, tots sou convidats cordialment a participar en el procés de desenvolupament d'una Economia del Bé Comú

El procediment es basa en equip locals regionals, anomenats "camps d'energia" que propaguen la idea entre empreses, associacions i municipis. A les Illes Balears hi ha un grup de treball específic coordinat amb la resta del moviment de l'economia del bé comú. Podeu consultar els detalls del projecte i l'extensió del moviment al web internacional que hem desenvolupat:

www.economia-del-bien-comun.org

Mallorca ECONOMÍA DEL BIEN COMÚN

En síntesi la proposta de l'economia del bé comú ens convida a tripular la vida des d'un altre lloc, en realitat, des d'una altra velocitat, des d'una altra rima. És cert, no són coses noves, són més aviat antigues, ja que la vida és antiga, i l'equilibri és el que manté la integritat cel·lular, i a una altra escala la biosfera estable. El moviment es demostra caminant, i l'economia del bé comú ens pot fer ballar a un nou so. La reciprocitat i el suport mutu poden donar-se, però per a això cal fer passes conscients, aquest projecte és una sana invitació a això.

F

Mapa d'iniciatives de l'economia del bé comú a Europa (consultau web)

construint alternatives

L'Estalvi Ètic, per un món més just i sostenible.

Antoni S. Amengual

Coordenador de l'Estalvi Ètic de Caixa Colònia

Incorporar l'ètica a les decisions d'estalvi, un bon instrument per treballar per un món més just i sostenible.

L'esclafit de la crisi de les sub-prime en 2007 va provocar en els mercats financers una tremenda crisi de confiança que se va traduir en el tancament dels mercats als que acudien les entitats financeres espanyoles per sostenir la bombolla immobiliària, provocant un dràstic enduriment de l'accés al finançament de mercat i a la liquiditat i la consegüent restricció generalitzada del crèdit, amb les conseqüències que tots coneixem: augment de l'atur i de la pobresa.

No podem d'oblidar que a l'origen de la crisi hi trobem comportaments poc o gens ètics basats en la cobdícia i en la manca de transparència.

Tenim una necessitat: canalitzar estalvis cap a inversions i activitats que generin riquesa per a totes i tots.

Tot el món ha pogut observar la necessitat de contar amb unes entitats financeres que compleixin amb la seva funció social: canalitzar l'estalvi dels impositors cap a inversions i activitats que creïn riquesa per a tots. Aquesta hauria de ser la funció essencial de les entitats financeres.

Pensem que és responsabilitat de tots fer tot allò que estigui a les nostres mans per evitar que la falta d'ètica torni a tenir unes conseqüències tan dramàtiques per a milions de persones. És més necessari que mai, posar las finances al servei del bé comú, de l'interès general.

La crisi ens convida a reflexionar damunt la gestió dels doblers i les conseqüències que de ella se'n deriven:

Gestionem els nostres estalvis d'acord amb els nostres valors? Sabem que fa la nostra entitat financera amb els nostres doblers? Sabem on van els nostres estalvis?

Totes les nostres decisions d'estalvi o inversió tenen un fort impacte econòmic. A l'hora de prendre aquestes decisions, tenim en compte els nostres valors o els nostres principis?

Moltes d'aquestes decisions les prenem sense tenir en compte les nostres creences ètiques i morals que diem defensar. Fins i tot, de vegades, hi anem en contra. Som coherents? La coherència és en la base de la banca ètica. No se pot ser pacifista i invertir en armament, ser ecologista i invertir en empreses que no són respectuoses amb el medi, no se pot demanar justícia i invertir en empreses que priven als seus treballadors del seus drets.

L'Estalvi ètic és la resposta que dona Colònia a les persones que se fan aquestes preguntes i consideren que els seus doblers poden tenir una utilitat social.

Quan a finals dels 90 pren força la idea de les finances ètiques, Colònia va comprendre que, gràcies a la fidelitat al llarg de la seva història a les idees del seu fundador, existia una gran coincidència entre allò que havia fet tota la vida i la banca ètica.

Fou llavors quan vàrem començar una reflexió i vàrem decidir aprofundir en el nostre compromís social, per coherència amb els principis fundacionals de la nostra entitat; per què pensem que l'empresa té una funció social que va més enllà de l'obtenció de beneficis i també, evidentment, per que vàrem saber escoltar, i vàrem entendre que existia una demanda de sectors amb preocupacions socials i mediambientals que volien fer un ús socialment responsable dels seus doblers, que volien que els seus estalvis s'invertissin en activitats coherents amb els seus valors i que a més de la rendibilitat financera, els preocupa la rendibilitat social i ecològica.

A partir d'aquesta reflexió, en un acte de responsabilitat social empresarial, i en un exercici de creativitat i innovació, d'enginyeria financera al servei del bé comú, decidim emprendre l'Estalvi Ètic, la primera experiència de banca ètica que una institució financera duia a terme a Espanya.

L'Estalvi Ètic representa un model financer basat en l'ètica, la solidaritat i la transparència que permet establir relacions entre las persones estalviadores i les emprenedores amb la finalitat de finançar projectes que tinguin objectius de benestar social, que tinguin plusvàlua social i/o mediambiental, que siguin sostenibles. ■■■

Possibilitem als impositors conèixer el destí dels seus estalvis, que necessàriament es faran servir per finançar iniciatives econòmiques sostenibles, socialment i mediambientalment.

Canalitzem l'estalvi d'aquelles persones que són conscients de l'ús que volen que es faci dels seus doblers, un ús socialment responsable, cap a inversions que afavoreixin la cohesió social i el desenvolupament sostenible

Introduïm l'ètica i la solidaritat dins d'un producte financer. Els impositors coneixen el destí dels seus estalvis i saben que només s'inverteixen en aquelles activitats que estan d'acord amb els principis de la Carta per un Món Solidari i permet subvencionar projectes que afavoreixen la cohesió social i el desenvolupament sostenible, amb la donació del 50% dels interessos.

La transparència és a més de l'element central que permet conèixer la traçabilitat de tot els doblers i conèixer el seu destí, un element diferenciador propi de les finances ètiques i generador de confiança.

Parlar de l'Estalvi Ètic és parlar del benefici social com a element central, de incloure criteris socials i mediambientals en els nostres comportaments.

No és sols un producte financer, és una forma de ser, una forma de fer, d'abordar les necessitats de la societat, de donar resposta al seus problemes socials i mediambientals; una forma d'entendre les finances que posa l'economia al servei de les persones.

L'Estalvi Ètic ofereix a tots els ciutadans la possibilitat de ser socialment responsables amb l'ús dels diners, contribueix a reforçar la responsabilitat cívica de la ciutadania. Ser ciutadans hauria d'implicar ser ciutadans socialment responsables a tots els nivells, fins i tot en les nostres relacions amb els doblers.

Utilitzar els instruments financers d'acord amb els nostres valors, decidir en què s'inverteixen els estalvis, donar-los una orientació socio-ambiental sense renunciar als beneficis, fer un ús socialment responsable dels doblers, ser un ciutadà o una empresa o una Administració pública més socialment responsable és allò que possibilita l'Estalvi Ètic.

Sabem que podem fer un ús responsable, que podem orientar les inversions, que podem decidir allò que volem fer amb els nostres doblers; i també sabem l'efecte transformador que té l'acte d'incorporar l'ètica a les decisions diàries d'estalvi i inversió: Sabent i escollint on van els nostres estalvis influïm sobre las activitats que se financen amb ells, decidim quina economia i quina societat volem per als nostres fills i filles, sabem que podem contribuir a un món millor per a tots amb decisions tan quotidianes i simples com obrir una llibreta d'Estalvi Ètic.

Volem que l'Estalvi Ètic sigui el referent financer per a totes aquelles persones i entitats de les Illes que volen fer un ús socialment responsable dels seus estalvis. **F**

**Per la cohesió social
i el desenvolupament
sostenible**

construint alternatives

2012 any internacional de les cooperatives

Enric Pozo Mas

President Sectorial de Cooperatives d'Ensenyament i Secretari de la Federació de Cooperatives de les Illes Balears

L'organització de les Nacions Unides (ONU) declarà el 2012 l'Any Internacional de les Cooperatives. Fet que ens ha ofert una oportunitat per donar a conèixer que les cooperatives som empreses resistents, basades en principis i que ajudem a construir un món millor.

Empreses que no cerquen la maximització del benefici en el menor temps possible, sinó durant tota la vida. Que aporten una altra forma de comportar-se socialment i empresarialment, que situen a la persona en el centre, i que s'emmarquen en uns valors ètics i en uns principis, tan importants com la participació democràtica, la lliure adhesió i la distribució de la riquesa de forma equitativa i proporcional al seu treball.

Si sempre és important destacar la vigència i la validesa del cooperativisme, molt més ho és en aquests difícils moments actuals. I és important a més, posar en valor el potencial i els compromisos que assumeix: la creació d'ocupació, de major estabilitat i qualitat; una major flexibilitat interna; el compromís amb el desenvolupament local, l'interès per a la comunitat i la solidaritat, tant externa com a interna.

Les dades reforcen el posicionament del cooperativisme a nivell mundial. Els últims 25 anys s'han creat cada any, i de forma neta, a tot l'Estat espanyol, més de 10.000 llocs de feina i més d'1.000 empreses. A les Illes Balears hi ha 3.000 treballadors i uns 5.900 socis de cooperatives agroalimentàries.

El cooperativisme és un moviment que agrupa arreu del món a 1.000 milions de socis, amb més de 100 milions de llocs d'ocupació i que segons l'ONU ha ajudat a millorar el nivell de vida de la meitat de la població mundial.

Un moviment en el qual les seves 300 empreses més grans facturen més d'1.6 trilions de dòlars, que les converteix en la 9ena economia del món.

Per tant, aquest any és una ocasió única per generar consciència sobre l'aportació i el funcionament de les cooperatives, així el proper dia 9 de novembre 2012 a la sala d'actes de l'ONCE de Palma i restaurant Binicomprat (Algaida), la jove Federació de Cooperatives de les Illes Balears tindrà la possibilitat i l'obligació d'aconseguir enfortir la representativitat institucional davant la Administració Autònoma, la qual ha de percebre la necessitat de dissenyar polítiques actives d'autoocupació i donar un valor afegit visualitzant aquesta nova forma d'emprendre, com una opció de futur on es combina l'eficàcia econòmica i la cohesió social.

L'ACI (organització mundial que representa a totes les cooperatives del món) transmet el seu compromís arreu de tot el planeta amb el lema del 2012: "Les empreses cooperatives ajuden a construir un món millor". **F**

l'entrevista

MARIA SALLERAS JUAN,

neix a Palma l'any 1946. Té 66 anys. Els seus pares tenien un negoci de botiga de roba i sastreria a prop de la Plaça Major. Estudià el Batxillerat Elemental al col·legi del Sagrat Cor, on coneix a Francisca Bosch. Va seguir els estudis de secretariat d'empreses, i en dos anys completà el cicle d'estudis de tres anys. Estudiava a Palma i s'examinava a València. Mentre, ajudava al comerç familiar, especialment els dissabtes que no tancaven a l'hora de dinar, quan el sastre duia els encàrrecs, i molts de clients de la part forana, aprofitaven per baixar a Ciutat, i a la vegada feien compres de gra a Ca'n Ripoll, la famosa casa que estava devora el negoci familiar.

L'AM.- I comences els teus estudis d'assistent social...

MS.- Sí tenia 21 anys i els vaig començar al Lul·lià. Allà vaig descobrir les desigualtats socials que encara desconeixia. Al final del tercer any, preparar la tesina "Mallorca i el Turisme". Entro en contacte amb el grup de cristians de base, que des d'una opció de fe, feia feina a hoteleria. Gent com Maria Bonnín, Sinfo, Maena, Paco Obrador...i començà a canviar la meua visió del món.

L'AM.- Aleshores te'n vas a València a estudiar per treure't el títol de Graduat Social ...

MS.- En efecte. Volia estudiar i a la vegada fer feina per pagar-me els meus estudis. Tenia ganes de ser independent i no dependre de la meua família, cosa que en principi ells no entenien. Estava allotjada a la Residència Samaniego, i així vaig estar-hi quatre anys. Vaig començar fent feina a una fàbrica de peix, però finalment feia de jornalera per les cases, i així vaig compaginar els estudis i la meua subsistència. La carrera era de tres anys. Acabada la carrera, vaig fer un curs d'un any de teologia de base, que servia per poder entrar a la Universitat de Comillas. D'aquell curs vaig poder gaudir de professors com el Pare Llanos, el teòleg Díez Alegria, Julián Garcia-Nieto, Alfons Comín, teòrics i pràctics de la teologia de l'alliberament, del compromís dels creients amb els oprimits, de la coherència de vida entre el que es diu i el que se practica.

L'AM.- Com és el teu retorn a Palma ?

MS.- Per l'any 1974 torn a Palma i vaig a viure a Mar 6, un pis del carrer de la Mar, que era a la vegada un lloc de convivència de cristians de base compromesos amb el món del treball, alhora que un espai de formació i centre de reunió dels treballadors, especialment d'hoteleria. Un espai que arribà a ser un punt de referència, en l'àmbit del treball clandestí democràtic de Palma. Durant dos anys col·laboro com a graduada social amb el despatx de l'advocat laboralista Ferran Gomila, amb Carmel Bonnín, Carme Ribas...En aquesta etapa m'afilio a Bandera Roja, que al poc temps inicià la fusió amb el PCE a les Illes. Sempre dic que en el Partit Comunista vaig aprendre a fer anàlisis polítiques de la realitat, i a valorar i ponderar les relacions complexes que sempre se donen en tota realitat concreta on vols intervenir. A les primeres eleccions democràtiques, vaig donar suport a la coalició del PSP de Tierno Galván i el PSI. Una vegada passada aquella experiència amb poc èxit, vaig passar a un plànol molt més secundari de la militància política. Vaig estar afiliada al PSM però com a simple cotitzant fins l'any 1982 que me'n vaig a viure a Madrid. També, i fins l'any 1982, col·laboro amb l'Associació de Veïnats del Puig de Sant Pere i amb el grup d'arquitectes com Tomás Fortuny i Joana Roca, que varen treballar pel projecte de rehabilitació del Puig.

L'AM.- L'any 1976 és quan comences la teua relació amb Càritas?

MS.- Sí, en efecte. El director de Càritas era en aquell temps Pep Roig, que fa ser professor meu de sociologia al Lul·lià. Ell me va proposar iniciar una mitja jornada, per intentar resoldre l'increment del volum burocràtic i de gestió, que suposaven per a la institució, l'existència dels acolliments de Palma Nova, S'Arenal i de la Plaça Progrés. ■■■

Els acolliments eren centres pensats per rebre els immigrants peninsulars, que arribaven amb moltes dificultats personals i familiars, per fer feina al món de l'hoteleria i la construcció. A la pràctica feia feina tot el dia. Pels matins repartia els "vales" per accedir al menjador del Patronat Obrer (del Pare Ventura), la feina "tradicional" de Càritas. L'horabaixa havia de fer-me responsable de tota la gama d'activitats legals i clandestines que se desenvolupaven als acolliments. Des de l'assessoria laboral, guarderies adaptades als horaris de les cambreres, fins "tapar" els documents i pamflets clandestins, que se repartien als centres de treball o a les xerrades de formació sobre drets laborals, o les reunions il·legals de grups de treballadors i treballadores per organitzar les seves formes de lluita. L'Església era ben conscient del que passava als acolliments. En aquell temps no es podien reunir més

de cinc persones si no tenien la cobertura d'una institució reconeguda; en aquest cas, l'Església a través de Càritas feia possible aquestes activitats. Separar les funcions administratives dels acolliments i Càritas era una feina de gestió necessària. També era una manera d' "aïllar" la responsabilitat política del que passava als acolliments de la resta de Càritas i de la institució eclesial. Això també m'ho varen deixar clar els directors. Podien seguir tolerant-lo, però en cas de conflicte, la màxima responsabilitat seria exclusivament meva.

L'AM.- Quin paper va tenir el bisbe Teodor en l'enfocament del treball social de Càritas?

MS.- El bisbe Teodor va tenir la visió de que calia compaginar la funció assistencial de l'església, amb una concepció més moderna, laica i institucional dels serveis socials. Als dos anys de fer feina a Càritas, se va aconseguir incorporar dos treballadors socials a l'equip tècnic. A partir de 1978 ja estic fent a la pràctica la funció de coordinadora general i se comencen a crear les àrees de feina. Concretament l'àrea de Treball, l'àrea de la Dona. El Secretariat Gitano ja hi era.

Aquest tipus d'estructura era bastant avantguardista, respecte a altres bandes de l'estat, que seguien amb la seva visió de Càritas, com organisme repartidor de caritat i beneficència. Aquesta feina la faig fins l'any 1982, on deman una excedència personal, i me'n vaig a viure a Madrid fins l'any 1989.

Al mateix temps, des de l'Associació d'assistents socials, i des de l'Ajuntament de Palma amb Joana Gual, Jaume Garau, i altres professionals, com Pere Mascaró entre altres, se treballava per dissenyar i

construir una estructura de serveis socials públics. El bisbe Teodor, tot i defensant el paper específic de l'Església en la funció assistencial, mai va vetar cap proposta, i sempre va cercar el diàleg i el compromís, com a la millor forma per resoldre la imbricació

de les institucions de l'església, amb la nova xarxa de serveis socials que s'estava creant.

L'AM.- I tornes a Palma l'any 1989...

MS.- En efecte, torn a Palma i a Càritas, en un moment en què calia contribuir a superar les "gelo-sies" i dificultats entre els nous serveis socials municipals ja constituïts i les activitats de Càritas. Segueix com a coordinadora general, a la vegada que se consolida una estructura més professional per a la gestió de Càritas. Se anomena una administradora, i persones com Gabriel Pérez i Tomeu Morey contribueixen a donar una millor qualificació tècnica per a l'organització dels serveis de Càritas i una millor organització de la feina del voluntariat. La meva feina com a Coordinadora i, després, Directora, sempre estava sota la supervisió dels Directors, honorífics, que eren les persones anomenades pel bisbat, com a responsables de la gestió de Càritas i altres departaments. He de dir que sempre, aquests directors, em varen donar la seva total confiança per la meva feina i la del conjunt dels treballadors, i jo procurava sempre tenir-los al corrent del que passava, amb els nostres contactes setmanals. ■■■

L'AM.-Fins a la teva jubilació...

MS.- Bé, l'any 1995 vaig passar a Directora i vaig dimitir l'any 2001, per casar-me amb un capellà. El meu estat civil creava una situació compromesa a la institució oficial de l'Església, i jo no volia provocar cap conflicte institucional. Volia viure la meua opció personal des del respecte i sense perjudicar ningú. Malgrat tot, el bisbe Teodor em va mantenir a tots els càrrecs dels diferents patronats on hi era present. Això me va permetre seguir col·laborant amb els diferents equips de Càritas, fins a la meua jubilació, l'any 2011.

L'AM.- I després de la teva jubilació, el Premi de la Solidaritat del Consell de Mallorca en el 2012...

M.S.- Vaig ser proposada per l'equip actual de Càritas i vaig anar a recollir-lo, per respecte a la seva bona intenció, i perquè entenc que el que se premiava, no era tant la feina d'una persona, com la feina de tot un seguit de gent, que va fer possible modernitzar i fer útil per a la societat, una institució concebuda en principi únicament per a la caritat. Me va costar rebre el premi d'unes autoritats del Consell, que estan desmantellant els serveis socials pels quals nosaltres tan vàrem lluitar, com és ara els retalls sobre l'abast i la quantitat de la Renda Mínima d'Inserció.

Sentir els seus discursos contradictoris de lloança, de gent que vol tornar als vells conceptes de beneficència i caritat, i entén els serveis socials com un "luxe" que no ens podem permetre. Pensant amb la feina dels companys i el seu compromís, me vaig reprimir i fer l'esforç de mirar cap endavant, per no malmenar el reconeixement a tota una trajectòria de treball col·lectiu.

Vares compartir molta feina amb Pere Mascaró?

- És clar que sí. Va ser una persona que me va impactar molt. Sempre record el que ens comentava : " Quan se descobreixen les necessitats socials d'un determinat col·lectiu, el que cal és fer una anàlisi exhaustiva de la seva situació. Després dissenyar un bon projecte d'actuació per ajudar a la seva millora. Fer un pressupost ajustat i assenyat dels costos d'intervenció. Cercar els mecanismes de finançament. I, especialment, no aturar-se d'estar-hi al damunt, fins que es vegi al BOIB. Quan la demanda de justícia es converteix amb un dret, podem dir que hem contribuït a fer una bona feina".

Estic segura que en Pere estaria orgullós de la feina que fa l'Ateneu. Persones com ell, ajuden a veure amb simpatia, com es el meu cas, el que significa Iniciativa Verds, la feina de la coalició i la necessitat de construir un tercer espai nacional, alternatiu i progressista a Les Illes. **F**

Pere Mascaró i Pons

Eric Hobsbawm, honestedat intel·lectual i capacitat analítica

Pep Vilchez

Amb la recent defunció de Eric Hobsbawm, se'ns va un dels historiadors més lúcids i, alhora, compromesos, del segle XX. La seva percepció de les continuïtats i els canvis històrics, l'induíren a delimitar les seqüències històriques de manera coherent, i, així, el segle XX fou un "segle curt" ja que el fa iniciar coincidint amb la Primera Guerra Mundial, el 1914 i finalitzar el 1991 coincidint amb la caiguda de la Unió Soviètica.

La destacada capacitat analítica de Hobsbawm es va desplegar en la seva tetralogia que arrenca en el que va denominar llarg segle XIX, treball historiogràfic plasmat en la seva obra publicada el 1962 L'Era de les Revolucions que recull el període iniciat per la Revolució Francesa (1789) i que queda fronterer amb les revolucions europees de 1848. Continua la seva exposició historiogràfica el 1875 amb l'edició de L'Era del Capitalisme que se situa entre 1848-1875 que és continuada el 1987 amb la publicació de L'Era de l'Imperi que abasta de 1875 a 1914 i culminarà 1994 amb la seva magna obra Història del Segle XX.

Eric Hobsbawm nascut el 1917 a Alexandria (Egipte) de pare anglès i mare austríaca va passar la seva infantesa a Viena, es va traslladar a Londres el 1933 en els anys de l'ascens de Hitler al poder. Des primerenca edat va tenir vinculació amb l'esquerra socialista i a Anglaterra va formar part del Partit Comunista Britànic fins a la seva dissolució en els anys noranta. A Cambridge coincideix amb un grup d'historiadors d'orientació marxista com Christopher Hill, Rodney Hilton i John Saville als quals els unia la mateixa militància comunista.

Fidel al marxisme i a l'ideari comunista durant tota la seva existència això no va ser obstacle per mantenir la seva honestedat intel·lectual i el seu agut sentit crític acceptant el fracàs de l'experiència comunista soviètica però mantenint-se fidel a l'ideal marxista.

Autor de més de vint obres es va caracteritzar per la seva visió de la història "des de baix", la seva lucidesa ve acompanyada per l'obra d'altres historiadors d'inspiració marxista, que gaudeixen d'un general reconeixement en l'àmbit de les aportacions historiogràfiques com és el cas de E.P. Thompson o Perry Andersen o el de Josep Fontana, Pierre Vilar o Manuel Tuñón de Lara en l'àmbit de la historiografia peninsular.

L'obra d'Eric Hobsbawm, ens convida a interpretar els esdeveniments en un marc històric obert, per poder servir com a eina per reflexionar sobre el futur de la humanitat en aquest segle XXI

Certament, després de la caiguda del sistema soviètic el món contempla com es fractura la política de blocs i s'obre camí un nou esdevenir que ens situa en un món on s'imposa un poder unipolar, en mans dels Estats Units de Nord-amèrica, i on prolifera una nova tipologia conflictiva amb tot un seguit de bel·ligeràncies regionals, que contenen una nova reformulació no subjecta a la bipolarització i que pren l'aparença d'un conflicte de civilitzacions. Aquesta, en realitat amaga una contraposició de poders que lluiten pel control de les matèries primeres, especialment les que fonamenten el desenvolupament capitalista com són el petroli, el gas natural o els materials d'ample utilització a les noves tecnologies i el domini efectiu de les rutes comercials.

Emperò les velles confrontacions, com és el cas arab-israelià o les conseqüències de les guerres de Irak i Afganistan així com les anomenades primaveres àrabs, continuen alimentant un marc conflictiu amb el ressorgiment de les afinitats religioses musulmanes, que substitueixen en gran manera els moviments nacionalistes de caire progressista que van caracteritzar la postguerra mundial, en la bona part de la segona meitat del segle XX en el marc de la confrontació bipolar. ■■■

Aquestes noves realitats, que posen en entredit el pretès triomf occidental, el profetitzat “fi de l’història”, es donen dins un context de avenç de la globalització que inclou un perillós i creixent poder dels mercants financers en el marc d’una greu crisi econòmica mundial, que reflecteix greus desequilibris regionals – especialment a Europa- que imposen una dinàmica sotmesa al guany immediat i, per tant, especulatiu, que posen en evident perill les conquestes dels pobles més desenvolupats, tant pel que fa a l’anomenat Estat del Benestar com a l’efectiu gaudiments dels drets democràtics, i suposen una amenaça a les minses conquestes igualitàries en un món on la desigualtat encara genera amples borses de marginació, fam i malalties que afecten a una bona part de la població mundial

Monument dedicat a Rosa Luxemburg i Karl Liebknecht obra de l’arquitecte Mies van der Rohe. Berlín 1926

L’obra d’Eric Hobsbawm, ens convida, doncs, a continuar la reflexió en la necessitat d’interpretar els esdeveniments en un marc històric obert, que precisa d’una ingent tasca realitzada des del rigor i l’honestat intel·lectual, per poder servir com a eina per reflexionar sobre el futur de la humanitat en aquest segle XXI, que ha de mirar el passat no sols per interpretar-lo, sinó també, com eina de transformació que es projecta cap el present per construir un futur millor. **F**

altres veus

LOMQE està per arribar!

Toni Baos

“Ley Orgànica Mejora Calidad Educación”: de Millora de la Qualitat no té més que el títol. Una nomenclatura més encertada podria ser aquesta: **LOENSUCIA: Llei Orgànica de l’Educació-Elitista, Nacional, Segregadora, Unidireccional, Contrareformista, Ideologitzada i Absolutista.”**

Rebuda a cops de tuit, com marca la modernitat que la mateixa llei, d’un cop fred i traïdor, ens vol robar.

El mateix dia que l’esborrany em va arribar a l’e-mail, vaig començar a blasfemar. Un o dos exabruptes a cada paràgraf o article que passava davant els meus ulls. I tot seguit, com si fos un acte de desfogament, anava enviant tuits per substituir els crits i la ràbia que em produï el #sinWERTgüenza, que va quedar convertit immediatament en “hashtag”¹

Un dels principals problemes, que ja s’intueix, és que la informació sobre el contingut d’aquesta “contrareforma” no serà “ben explicada” als mitjans de comunicació. Per això que no només hem de lluitar contra el mateix contingut sinó també contra la “publicitat” amb la qual ja estan operant els mitjans privats... i sobretot, tristament, els públics.

Reprodueixo aquí uns quants tuits com a resum resumit del contingut de l’articulat de la LOMQE i també per a què en faceu difusió per la xarxa:

LOMQEa6: Es centralitzen continguts 65% (10% més). Genera desigualtats/competitivitat entre xarxes públiques i concertades #sinWERTgüenza:

LOMQEa18: Reapareix “Naturaleza y Ciencias Sociales” pq elimina Educació Ciutadania. A 5è/6è una segona llengua estrangera #sinWERTgüenza

LOMQEa20: Prova a 3r de primària i a 6è sense efectes acadèmics, que serà executada per “especialistes externs” al centre. #sinWERTgüenza

LOMQEa24: ESO.música desapareix de 1r. Només surt a 2n i 3r. La plàstica només a 1r. Destruint la Cultura!! #sinWERTgüenza

¹ Etiqueta per classificar continguts a Twitter

LOMQEa24: 3rESO dues optatives noves: "a) Diseño y tecnología i b) Utilización de las TIC" QUINS DOCENTS LES FARAN? #sinWERTgüenza

LOMQEa24: 4ESO OP.: "Iniciación a la vida laboral y la actividad emprendedora" i una matèria plàstica." CREANT EMPRESARIS #sinWERTgüenza

LOMQEa27: desapareix diversificació curricular. Substituída per: "Programas mejora aprendizaje y rendimiento primer ciclo" #sinWERTgüenza

LOMQEa29: La "revàlida" de 2n d'ESO es farà als centres però serà feta i avaluada per "agentes externos". INQUISIDOR? #sinWERTgüenza

LOMQEa37. Universitats (púb/priv) fan proves d'accés pròpies. IES s'especialitzaran desequilibrant l'ensenyament obligatori! #sinWERTgüenza

LOMQEa38. Els centres que fan discriminació per sexes podran ser concertats al 100% amb doblers públics. #sinWERTgüenza

LOMQEa122. Els directius triaran els seus docents (funcionaris i/o interins) per mitjà de "acciones de calidad". AUTÒNOMIA? #sinWERTgüenza

LOMQEa127. Els Consells Escolars no aprovaran, ni fixaran ni decidiran res. Només "informar i avaluar" ELIMINA DEMOCRÀCIA! #sinWERTgüenza

LOMQEa132. S'augmenten competències del director. Aprovació dels documents interns com les PGA. DIRECTORS=EMPRESARIS #sinWERTgüenza

LOMQE DA5: Feina extra per als docents: els exàmens finals queden exclosos del mínim de 175 dies lectius. #sinWERTgüenza

#SinWERTgüenza mata la igualtat d'oportunitats. Els rics seran més rics i els pobres més pobres! REVISCOLARÀ la lluita de classes?

#SinWERTgüenza Desprecia l'ésser humà. Crearà fracàs, elitisme, incultura generalitzada... És un CATALISME SOCIAL

Nota: Per favor, no deixeu de llegir l'esborrany o les comparatives, resums o anàlisis que trobareu a Internet, per exemple a les pàgines dels sindicats.

Una de les parts que més escarrufa és el seu preàmbul, on es justifica i raona el contingut i els objectius de l'articulat. Idò bé, per definir-ho ràpidament: no hi ha ni una justificació mínimament científica que ens permeti valorar positivament que la LOMQE treballa per a la Millora de la Qualitat Educativa. Però el que sí es veu claríssimament és que treballa per a la Millora Empresarial.

Agafaré com a exemple un dels paràgrafs que pot definir perfectament les línies bàsiques d'aquest terrible esborrany. El darrer paràgraf de la primera pàgina diu: *"El principal objetivo de esta reforma es mejorar la calidad educativa, partiendo de la premisa de que la calidad educativa debe medirse en función del "output" (resultados de los estudiantes) y no del "input" (niveles de inversión, número de profesoras, número de centros, etc.). Para ello, todos y cada uno de los alumnos serán objeto de atención en una búsqueda de desarrollo del talento, que convierta a la educación en el principal instrumento de movilidad social, ayude a superar barreras económicas y sociales y genere aspiraciones y ambiciones realizables para todos"*.

Ja veieu que deixa bastant clar que no pensa invertir en Educació... Perquè és un "input"! Sense cap vergonya està obviant els estàndards europeus quant a la inversió segons PIB, els quals oscil·len al voltant del 6%, mentre al nostre Estat estem ja per sota del 4% (a les Illes, el curs passat estava per sota del 3%). I per altra banda, en un exercici de lògica maquiavèlica i enrevessada, té la barra de culpar els "inputs" del fracàs i l'abandonament.

Però és clar, ho diuen a l'inrevés i es queden tan amples! Els "inputs" del món educatiu sempre han estat els alumnes (demanda), que són els que han generat uns "outputs" (oferta) de l'Administració per poder garantir coses tan democràtiques com la igualtat d'oportunitats. Quasi res. ■■■

Es veu també que no deuen haver llegit prou bé el darrer informe de la UNESCO, que diu i explica que el nostre Estat és el que té més abandonament escolar del món! I ara ve la pregunta: com podem desenvolupar el “talent-outputat” dels alumnes que han abandonat el sistema?

Resulta també molt aclaridor, en les intencions, que facin servir la paraula “talento”. Saben els que han escrit l'esborrany que un "talento" és el nom d'una moneda antiga? (aquests del PP sempre pensant en el capital). I saben que per definició el talent és una aptitud innata que no necessita de cap tipus d'aprenentatge? Així que, quan xerren del “desarrollo del talento”, en realitat no s'estan referint a la riquesa que genera invertir en el talent de tal o qual persona?

I així tornam a destapar la fixació que el ministre Wert ha expressat sobre la figura del “mecenas”, que tant s'estima i que vol recuperar juntament amb el passat imperial, clerical i jeràrquic que l'acompanya. I de pas establir un altre pic que l'accés a l'educació sigui un dret reservat només a les elits socials. Recuperant així el paper històric de l'educació com a mecanisme de poder i de control social.

Conduït per aquests retrògrades preceptes, entenem perfectament el perquè dels exàmens de control (revàlides?) que, com si fossin llistons o garbells socials, destriaran entre els que tenen bona genètica i bona butxaca especulativa, de la resta dels mortals/pàries, cosa que recorda antics règims.

La LOMQE també pretén “ranquingitzar” de forma oficial els centres educatius, quan l'objectiu hauria de ser lluitar contra aquest fet que de forma natural ja es produeix i que genera tants problemes socials. Així que, en lloc d'actuar com a Govern democràtic i vigilar i garantir la igualtat, l'equitat i l'accés universal i gratuït, ara incentivaran la competència i la rivalitat entre els mateixos centres.

Tenim un Govern que clarament es desentén de la seva primera responsabilitat com a garant de l'accés universal a l'Educació i aboca els seus ciutadans a construir un món d'individualitats i d'egoisme materialista exacerbats. I si això ha de ser així, estarem ben igual que estariem a la selva ...però sense natura. **E**

Francisco Fernández Buey (1943-2012)

Josep Traverso Ponce

Professor i membre de l'Ateneu Pere Mascaró

L'Altra Mirada em demana una nota-recordatori de Francisco Fernández Buey, mort el 25 d'agost passat a Barcelona i la veritat sigui dita no sé ben bé què fer, per suposat res que faci massa olor a necrologia, no crec que serveixi de gaire cosa, a més, darrerament, deuen ser qüestions generacionals, mor gent de molta vàlua, l'historiador Eric Hobsbawm en seria un altre cas; per tant, tan sols us faré un parell de recomanacions i us convidaré a la lectura dels seus llibres, la millor forma de mantenir viu el seu pensament i d'enriquir-vos amb ell.

Francisco Fernández era un home honrat, un comunista honrat, enemic de tota classe de "pingos almidonados", era un magnífic professor i un excel·lent filòsof; el vaig tenir com a mestre fa molts anys a Barcelona i era un plaer escoltar-lo amb aquell castellà perfecte d'expressió clara, austera, serena donant forma al seus raonaments convincents, potents; tot plegat ben lluny de qualsevol tipus d'impostació a la veu, de falsificació en l'argument. La seva vida ha estat una llarga trajectòria de lluita i d'esforç per pensar amb radicalitat, de forma revolucionària el present.

Permeteu-me unes recomanacions, per a una primera aproximació al seu pensament us pot ser útil La Biblioteca Virtual Francisco Fernández Buey (www.bibliotecabuey.com), hi trobareu una bona selecció de vídeos, assaigs etc.

Per suposat, els seus llibres sobre Gramsci, sobre ètica i política, Marx, Einstein, tots ells de lectura quasi obligada per pensar aquesta època que vivim i sofrim, i per sentir-nos part d'una tradició revolucionària i de pensament sense la qual és molt difícil imaginar-nos un futur socialista. Com a experiència personal us puc dir que la lectura dels seus escrits sempre ha estat una experiència enriquidora, la darrera vegada, a principis d'aquest estiu vaig estar treballant el seu llibre Marx sin -ismos de l'editorial El Viejo Topo, especialment els capítols que feien referència al Manifest Comunista, no sé què us puc dir, un grandíssim llibre, s'ha de llegir.

Vull recomanar-vos també un llibre d'urgència però molt digne que Salvador López Arnal i Jordi Mir han editat i coordinat sota el títol de Francisco Fernández Buey, in memoriam. Amor i Revolució; aquest llibre el podeu trobar a la Biblioteca de Ciències Socials Els Arbres de Fahrenheit; d'aquesta interessantíssima biblioteca es cuida la gent d'Espai Marx (www.moviments.net/espaimarx).

Farà més de vint anys, la revista Realitat va organitzar unes excel·lents jornades de reflexió a Barcelona sota el títol de Les Raons del Socialisme, entre els ponents hi era el nostre company i amic Pep Valero. Crec recordar que a la darrera sessió, devia ser diumenge migdia, es va muntar una bona discussió, el tema de la qual no recordo, en Fernández Buey era a la taula, d'alguna manera les mirades es dirigien cap a ell com dient: -Va, Paco, posa ordre en aquest embolic, fes una intervenció de les teves i podrem marxar que estem esgotats i ja és hora de dinar.

Tampoc no recordo el contingut del seu parlament però sí l'obertura d'aquest, ens va dir en un to ple d'amabilitat, - Companyes i companys, no hem entès res, a casa ens esperem pares, companyes, fills per dinar i nosaltres aquí transportats per aquesta mena d'impaciència teòrico-revolucionària que no s'adiu gens ni mica amb els temps que corren-; crec que les seves paraules em van fer venir a la memòria velles discussions sobre el tipus de militància que els comunistes havien de desenvolupar en els darrers anys de la dictadura; no sé ben bé el perquè, però l'anècdota em va quedar gravada.

N'estic segur, aviat començaran a aparèixer estudis reposats i seriosos sobre el seu pensament -romandrà viu per molt temps-, i d'aquesta manera ell mateix passarà a formar part de la tradició revolucionària que tant va contribuir a conformar. **F**

Què és i què no és la Renda Bàsica

Rafael Borràs Ensenyat

Amb els efectes devastadors de la crisi per als més febles, és relativament freqüent que determinats moviments socials, algunes forces polítiques de l'esquerra, el sindicalisme de classe o, fins i tot, algunes personalitats progressistes, facin propostes per a la implantació de subsidis per corregir els aspectes més sagnants d'aquesta crisi. Aquestes propostes, amb noms diversos, van dirigides a fer front als processos d'empobriment i d'exclusió d'amples capes de la societat que les polítiques d'austeritat neoliberal estan provocant. En qualsevol cas, són propostes de millora i ampliació —en alguns casos substancials— de prestacions ja en vigència, com ara, la Tarja Bàsica, la Renda Mínima d'Inserció, etc. Propostes que es mouen en l'àmbit dels Serveis Socials i dels subsidis condicionats, generalment, a la carència de rendes. El que pretenen, amb molta raó, és condicionar els pressupostos públics a les necessitats de les poblacions i no la inversa.

A tall d'exemple, les recents dades conegudes de l'Enquesta de Condicions de Vida, que elabora l'INE, evidencien que la taxa de risc de pobresa de 2011 era d'un 18.5 a les Illes Balears i d'un 21,8 al conjunt del Regne d'Espanya. Val a dir que aquesta taxa balear de risc de pobresa es correspon amb les polítiques progressistes que es practicaven a l'anterior legislatura i que, amb les retallades del PP que es practiquen des de finals de 2011, segur que ha anat en augment. És a dir, vivim una situació en la que hi ha molta gent pobra -cada vegada de més intensitat- i cada cop són més les persones que freguen el risc d'assolir aqueta condició de pobresa.

Davant una situació com aquesta les propostes abans esmentades són absolutament justes i necessàries. És més, en la meua opinió, són exigibles per una raó de mínima equitat: Cal salvar a les persones abans que als bancs!

En el cas concret de les Illes Balears, una proposta d'ingrés mínim contra la pobresa no seria altra cosa que donar compliment de debò a allò establert a l'article 21 de l'Estatut d'Autonomia que diu "A fi de combatre la pobresa i facilitar la inserció social, els poders de les Illes Balears garanteixen el drets dels ciutadans de les Illes Balears en estat de necessitat a la solidaritat i a una renda mínima d'inserció en els termes prevists en la llei". Hi ha, idò, marc legal per posar en marxa polítiques socials adequades a l'actual situació d'emergència social i que, al meu parer, haurien de ser un element clau, i en positiu, del moviment mobilitzador de la societat civil en contra de les retallades del Govern del PP.

En aquest sentit, el moviment català per crear una renda de ciutadania a través d'una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) (www.rendagarantidaciudadana.net) pot ser un bon referent per combatre les polítiques de JR Bauzá a dos nivells: El de les propostes i l'ideològic. Som de l'opinió que el moviment de protesta antiretallades necessita propostes a favor de les quals mobilitzar-se. No basta dir NO. I, des d'un punt de vista ideològic, crec que és clau que el moviment social lideri la lluita contra la pobresa des de paràmetres de laïcitat i de defensa de l'Estat del Benestar.

Permeteu-me que hi dediqui un paràgraf a això de la laïcitat i de l'Estat del Benestar. Ara mateix qui més contacte té amb els pobres de les barriades de Palma i dels nostres pobles de Mallorca (suposo que a Eivissa, Formentera i Menorca passa el mateix) són les organitzacions confessionals que desenvolupen una labor molt lloable. Però és un àmbit en el que els laics hem d'actuar amb decisió i valentia. Sobre l'Estat del Benestar convé no oblidar que el pensament ultraliberal ha inventat l'expressió "societat del benestar" que no és, ni molt manco, un sinònim d'Estat del Benestar. Ans al contrari, en una societat del benestar, entesa en els termes de l'ultraliberalisme, és el mercat lliure qui proveeix, se suposa que en lliure competència, qualsevol bé o servei a tothom que ho pugui pagar. Per a qui no ho pugui fer, la societat ha de respondre amb actituds de beneficència pseudo solidària. Una proposta de renda contra la pobresa -i més si és per un procediment participatiu com ho és una ILP- aniria, sí més no, en la direcció d'implicació laica i social en el combat contra la pobresa i en la defensa de l'Estat del Benestar. ■■■

Però, essent molt important aquesta ampliació de la política de serveis socials, això no és Renda Bàsica, almanco no és el que defensen l'organització internacional Basic Income Earth Network (de la que la Xarxa Renda Bàsica és la secció oficial al Regne d'Espanya), ni la majoria d'autors i autores que postulen la implantació d'un ingrés monetari mínim per garantir l'existència material a la ciutadania. No és, idò, un subsidi, ni un ajut, ni una paga, ni una renda per combatre la pobresa. És una proposta de canvi radical d'organització social i de política econòmica, per garantir a tothom, sense exclusions, aquest dret a l'existència material i, alhora, fer que hi hagi veritablement llibertat, més igualtat i, òbviament, que la pobresa sigui un episodi del passat.

Per entendre'ns sens dubte, hom podria acceptar la definició que ens ofereix Daniel Raventós en un recent llibre editat per El Viejo Topo i titulat "¿Qué es la Renta Básica? Preguntas (y respuestas) más frecuentes". Diu així: "La Renda Bàsica és un ingrés pagat per l'Estat a cada membre de ple dret de la societat o resident acreditat, fins i tot si no vol treballar de forma remunerada, sense prendre en consideració si és ric o pobre, o dit d'una altra manera, independentment de quines puguin ser les altres possibles fonts de renda, i sense importar amb qui convisqui."

La proposta de Renda Bàsica pot semblar cosa d'idealistes i de visionaris. Alguna gent de l'esquerra pot pensar que ara no és el moment de donar-li voltes a aquesta proposta i que "amb la que està caient" ja en tenim prou amb resistir a les agressions de la Troika europea i del turbo capitalisme internacional. Discrepo d'aquestes opinions. La Renda Bàsica té una sòlida argumentació tècnica gens idealista i experiències aproximatives d'aplicació que no són de visionaris. I a més a més, no podem menystenir algunes utopies –màxim si són practicables– mentre teixim atapeïdes xarxes de resistència a l'actual bogeria neoliberal .

D'aquestes coses en parlarem els propers dies 16 i 17 de novembre al XII Simposi de la Xarxa Renda Bàsica que, organitzat per l'Ateneu Pere Mascaró, enguany es celebra a Palma. Vos hi esperem! **F**

altres veus

Francisca Bosch i Bauzà, lluitadora, viva en el record.

Lila Thomàs i Andreu

Membre de l'Ateneu Pere Mascaró

Aviat farà vint anys que morí na Francisca Bosch i Bauzà . (1932-1992) Una persona imprescindible per entendre la lluita democràtica a les nostres Illes durant el franquisme que cal donar a conèixer per a les joves generacions que no conegueren aquells anys de dictadura, de lluita clandestina per les llibertats i la transició democràtica posterior.

Francisca Bosch i Lila Thomàs (1981) a un sopar amb Santiago Carrillo

Na Francisca Bosch provenia d'una família benestant de Palma, emparentada amb pintors il·lustres com Ricard Anckermann –germà de la seva àvia– i Joan Bauzà germà del seu avi. Educada en el col·legi del Sagrat Cor, es casà als 20 anys i tingué dos fills i una filla. Aquesta naixé amb una malaltia de cor, motiu de patiments i lluites, fins i tot d'aventures, en fugir de nit de la clínica de Puerta de Hierro quan sabé que volien experimentar amb ella una màquina nova el 1959! En l'etapa de mare i esposa mai deixà de llegir filosofia, poesia, i mantenir amistats amb nuclis intel·lectuals. Se separà –en aquells anys era una heroïtat– i inicià una nova etapa de dificultats, guanyant-se la vida com a professora d'espanyol per a estrangers.

Començà la seva militància comunista en la clandestinitat arrel de l'afusellament del dirigent Julià Grimau, el 1963, en entrar en contacte a través del seu veïnat Antoni Llodrà, amb en Guillem Gayà, el mestre, i les tertúlies clandestines al Bar Plata.

Des d'aleshores ja no deixà la lluita. En els anys 60 del segle XX Palma no tenia gaire vida cultural. El desaparegut Hotel Jaume I, al Passeig Mallorca, organitzava tornejos d'escacs, recitals de Nova Cançó, concerts de les Joventuts Musicals, o la Casa Catalana amb els cicles Aula de Poesia o de Teatre, eren llocs de trobada de les persones que des d'ideologies diferents lluitaven per la democràcia.

Als primers anys dels 70 na Francisca és nomenada responsable política del PCE en la clandestinitat, i impulsà la línia política d'aquells moments: infiltració als sindicats verticals, creació de les Comissions Obreres, creació de nuclis de joves obrers, dones democràtiques i posteriorment els comitès de curs als instituts i primers cursos de la universitat, creació de comissions de barri –després associacions- extensió a pobles, juntament amb això creació d'organismes unitaris com Mesa Democràtica i posteriorment l'anomenada Junta Democràtica.

Mort el dictador el novembre de 1975, impulsà actes públics amb valentia: tancament d'obriers en atur a l'església de St Miquel, manifestació per l'Amnistia, míting al Teatre Balear amb Ramon Tamames- en aquell moments dirigent del PCE- venda de Mundo Obrero al carrer, etc

Arriba la legalització dels comunistes, el 1977, i és la cap de llista a la candidatura del PCE a les Illes a les primeres eleccions democràtiques. Hem de recordar que ja hi havia dues dones d'un total de sis! per al Congrés.

Una campanya que comptà amb la presència de dirigents com Marcelino Camacho, Santiago Carrillo que omplí la plaça de toros de Palma de manera insòlita.

L'anomenada Transició dugué molts canvis en els caps visibles dels comunistes. Després de la decepció de les primeres eleccions, guanyades per la UCD, el PCE inicià una carrera de renovació dels dirigents "històrics" per substituir-los per joves. Na Francisca amb 45 anys i per haver dirigit el partit en la clandestinitat ja fou considerada històrica!.

La seva militància comunista es mantingué amb altres responsabilitats, fins que el 1984 se xapa el PCIB i es funda el PCB. Fou directora de La Nostra Paraula, participa activament en l'Ateneu Aurora Picornell, visita la República Democràtica Alemanya...

A mitjans dècada dels 80 ja s'inicia un canvi substancial en l'antiga URSS, la perestroika i la glasnot impulsades per Gorbátxov. Na Francisca Bosch poc a poc va dedicant-se més a la família, quan el 1992 s'inicia el procés que durà a la unió dels comunistes mallorquins de nou en el PCIB, ja li han diagnosticat el càncer en estat avançat.

L'any 2002 es publicà un treball col·lectiu PER VIURE EN EL RECORD a l'editorial Leonard Muntaner i impulsat per l' Institut Balear de la Dona . Un recull d'opinions i records de persones que la conegueren de tots els àmbits ideològics de la nostra societat.

El proper 26 de novembre l'Ateneu Pere Mascaró organitza un acte públic sobre la figura de na Francisca Bosch i Bauzà. Una lluitadora ben viva en el record! **F**

Francisca Bosch i Guillem Gayà, el mestre.

Autòmates

Plataforma Crea

Cada canvi de govern a Espanya comporta un canvi de llei educativa. Tic, tac, seguint la dinàmica del metrònom, els nostres polítics ens duen d'una banda a l'altra, pot ser amb bones intencions i paraules, però sempre amb resultats insuficients, perquè qualsevol reforma educativa necessita temps per posar-se en pràctica i donar resultats. A més, el canvi constant produeix en el professorat una autoestima encongida, desorientació, manca d'il·lusió, desempar. I una immensa disfunció en el sistema.

Aquesta vegada el fidel de la balança de la llei Wert, amb el lleig acròstic de LOMCE, posa l'accent en l'increment de les noves tecnologies i en les matèries instrumentals mentre es mantenen, i fins i tot es volen reduir en les comunitats de llengua pròpia, les hores de docència. Les matèries instrumentals i les noves tecnologies són vehicles per conèixer, comunicar-se, expressar-se i gaudir; però quin serà el coneixement que vehiculen? Les hores són les que són i aquestes mesures suposaran ara, ja ho han fet en el passat, un detriment en àrees considerades tàcitament no fonamentals (màries en deien en un altre temps) i l'àrea artística n'és una que poc a poc es va convertint en matèria residual.

Una de les justificacions que es donen es basa en què l'informe Pisa certifica el retràs de les qualificacions dels nostres alumnes respecte a altres alumnes de la Comunitat Europea.

I han fet una equació senzilla: els nostres fracassen perquè reben menys hores de docència en aquestes matèries.

La solució és automàtica, si volem millorar el seu rendiment acadèmic n'hem d'augmentar el nombre d'hores lectives. Però el que no expliquen és que Pisa només avalua tres de les vuit competències bàsiques: la lectora, la matemàtica i la científica, deixant de banda la resta de competències perquè, pel que sembla, o no són avaluables o resulta que eren un simple complement "d'allò que és important".

D'altra banda, l'objectiu més citat de la nova llei és la millora de l'ocupabilitat, cosa que desplaça l'educació de la nostra joventut cap a la instrucció, i no es parla de desenvolupament personal i encara manco de realització. Si lligam les dues coses obtenim una formació adreçada al món professional i no al desenvolupament integral de les persones; seran uns formidables operaris, rendibles i altament eficaços (ara diuen eficients, que és una eficàcia econòmica) en la seva professió, però fora de la feina, tendran recursos per gaudir del seu temps d'oci, de les seves relacions personals? Comprendran el món al qual pertanyen? Podran gaudir d'un concert? Entendran el que es mostra als museus? Té la cultura un valor per a les persones? L'educació artística, a banda de la formació professional de base que conté, aporta aquest plus d'educació integral per a la vida perquè ensenyen a pensar, a expressar-se i fan que un projecte se diferenciï d'un altre, dóna personalitat, criteri... des del que comuniqués amb la roba que tries per vestir-te fins l'estètica del disseny d'un nou producte.

Amb la llei Wert es modelaran els alumnes per ser operaris que no pensin, com autòmates. Les altres coses s'hauran de cercar fora del sistema educatiu reglat, pagant. **F**

El poeta que contestà la creació

Joan Bauzà i Bauzà

Sociòleg, prevere i ex pàrroco a Lima -Perú

César Vallejo nasqué a Santiago de Chuco el 1892 i morí a París el 1938. És un dels grans poetes de la literatura en llengua castellana.

César Vallejo contesta la creació i s'aixeca contestatari del seu creador. L'home no està ben fet. Almenys no està prou fet. No s'interpreti psicològicament aquesta insatisfacció. No, no és que el subjecte Vallejo se senti decebut, tan sols. L'accepció aquí és metafísica: la culpa no és del producte, la culpa és del productor.

Així s'enceta un dels seus poemes: *"Yo nací un día que Dios estuvo enfermo"* (Espergesia). Ell és la criatura malalta d'un creador malalt. L'home comença a jugar el partit de la seva vida, lesionat, fill com és d'una existència ferida. Aquest fou el naixement de Vallejo. Aquesta serà la seva mort: *"Me moriré en París con aguacero, / un día del cual ya tengo el recuerdo"* (Piedra negra sobre piedra blanca).

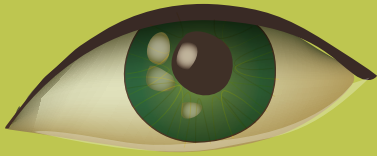
Aquest és l'existir de l'home: neixes un dia de malaltia i mors un dia de calabruixada. Tot situat entre el gemec del nin que neix i el badall ronc de l'adult que mor. No sols plou el dia de la mort, plou sempre: *"Llueve; y hace una cruel limitación"* (El palco estrecho). *El viure és limitat, limitadíssim i per això cruel. "Y madrugar, poeta, nómada, / al crudelísimo día de ser hombre"* (Desnudo en barro). *A aquí de la vida "aquí todo está ya vestido / de dolor riguroso"* (Yeso), *aquí a la terra "la tierra tiene bordes de féretro en la sombra"* (La copa negra), *"celebrando perpetuos funerales"* (Líneas). *La vida és caminar, però "y todo se desplaza en pálidas / renunciaciones sin dulce"* (Romería). *Qui dies passa, anys empeny, però són els dies de l'home "buenos con b de baldíos"* (Trilce LII). Tal volta sia la vida arribar a port, però *"tus pies resbalarán al cementerio cuando abra su gran O de burla el ataúd"* (Ausente). Què hagués pogut ser la creació i, malgrat, què ha estat finalment la creació? *"Puñal florícida"* (Ascuas), *"entierro de mil ilusiones"* (Sauce).

Si la creació és de Déu, Déu n'és el responsable, i si responsable, culpable: *"Señor, / a ti yo te señalo con el dedo deícida"* (Los anillos fatigados). L'home deícida o Déu suïcida, tant se val: *"Aquellos arciprestes, vagos del corazón, / se internan y aparecen..., y hablándonos de lejos, / nos lloran el suicidio monótono de Dios"* (Retablo).

Culpable, Déu, perquè hagués pogut fer-ho tot d'una altra manera: *"Dios mío, si tú hubieras sido hombre / hoy supieras ser Dios, / pero tú que estuviste siempre bien, / no sientes nada de tu creación / y el hombre sí te sufre: El Dios es él"* (Los dados eternos). No sols es tracta d'un Déu malaltís i oblidadís sinó d'un Déu emborratxat que se'n riu de la feta; mentre manté la creació, es troba sopant a taula i beu i beu: *"Hay alguien que ha bebido mucho, y se burla, / y acerca y aleja de nosotros, como negra cuchara / de amarga esencia humana, la tumba / Y menos sabe ese oscuro hasta cuándo la cena durará"* (La cena miserable). Dels ebri no se'n poden fiar, és com la sort del venedor de cupons: *"El suertero que grita 'la de a mil' / contiene no sé qué fondo de Dios /..., la suerte aquella que... / ...irá a parar / adonde no lo sabe ni lo quiere / este bohemio dios"* (La de a mil).

I Vallejo es posa tant trist i li dol tant que, finalment, la criatura es compadeix del Creador. Tal volta no hi ha massa diferència entre un i altre a l'hora de sofrir, tal volta la primera víctima de la creació sia, en comptes de la criatura, el mateix creador. Vallejo es dirigeix a Déu d'entranya a entranya, amb un quasi desig de redimir Déu: *"Oh Dios mío, recién a ti me llego, / hoy que amo tanto en esta tarde; hoy / que en la falsa balanza de unos senos / mido y lloro una frágil Creación. / Y tú, cuál llorarás..., tú, enamorado / de tanto enorme seno girador... / Yo te consagro Dios, porque amas tanto; porque jamás sonríes; porque siempre / debe dolerte mucho el corazón"* (Dios). Al final, la criatura, que pateix la creació, com-pateix el creador i decideix absoldre'l: *"¡Viejo Osiris! ¡Perdónote!"* (Santoral). Potser sia veritat el que Habermas afirmà sobre la "contracció" o retirada de Déu en el moment de la creació; potser, en l'autoexili diví de la regió de la llibertat creada, quedés nafrada la seva omnipotència. Tal vegada Déu no és que no vulgui, és que no pot: *"Mas, ¿no puedes, Señor, contra la muerte, / contra el límite, contra lo que se acaba?"* (Absoluta). Molt probablement tingué Vallejo, respecte a Déu, el mateix sentiment que tingué respecte a si mateix: *"¡Vistosa y perra suerte! César Vallejo, te odio con ternura! (En suma, no poseo para expresar mi vida).*

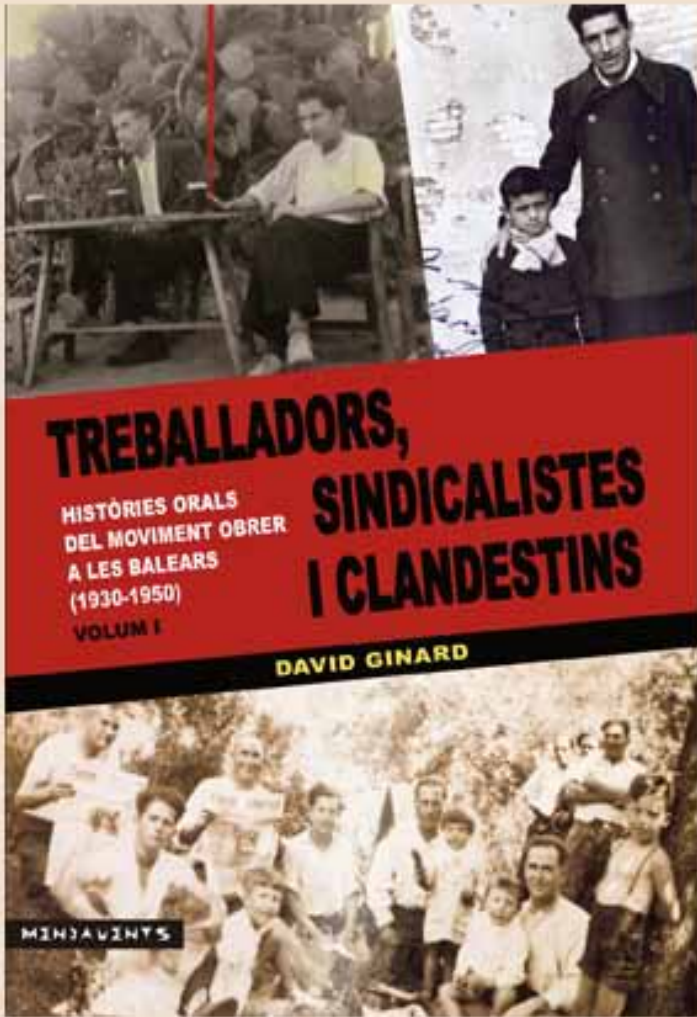
Vallejo, sempre citant Déu, mai negant-lo, sempre discutint-lo. Com Jacob, a qui el primer llibre de la Bíblia descriu "lluïtant amb Déu i els homes" (Gen 32, 23-31). Com Jacob, el gran patriarca hebreu, així Vallejo, el gran poeta peruà. **F**

l'altra mirada

Número 11 - novembre 2012

HISTÒRIES ORALS DEL MOVIMENT OBRER A LES BALEARS (1930-1950)

TREBALLADORS, SINDICALISTES I CLANDESTINS

DAVID GINARD

PRESENTACIÓ
A CAN ALCOVER
ESPAI DE CULTURA

C. de Sant Alonso, 24 de Palma

Dilluns 12 de novembre, a les 19:30 h.

Presentarà
Josep Massot i Muntaner
(historiador)

EDICIONS DOCUMENTA BALEAR

ATENEU
PERE MASCARÓ

Edita Ateneu Pere Mascaró

www.ateneuperemascaro.org
ateneu.peremascaro@gmail.com

Vols rebre la revista?

[Clica aquí i inscriu-te a L'Altra Mirada](#)